

MORTEN ANKARFELDT

MEETS CAIO MARCIO

Mens Finland som bekendt er landet med de tusind søer, må Danmark være landet med de tusind bassister. Morten Ankarfeldt er endnu ét af vores unge talenter – på dette opus både som bassist, komponist, arrangør og *entrepreneur*. Den anden hovedrolleindehaver på denne brasiliansk inspirerede cd, indspillet i Rio de Janeiro, er den brasilianske guitarist Caio Marcio.

At der er så relativt mange musikere involveret i projektet er et valg; alt fungerer tilsyneladende upåklageligt – det lille men er, at det ikke er et ensemble som sådan, man lytter til, men en række musikalske ideer, der realiseres af et skiftende udvalg af dygtige musikere. Det giver som helhed musikken en lidt anden karakter end hvis det var en f.eks. sammenspillet kvartet, der udfoldede sig. Ankarfeldts og Marcios ideer bliver bærende piller for samspillet og udførelsen – og indebærer skiftende instrumentationer og medvirkende, der nok ikke kommer til deres fulde ret.

Der er herlig, klassisk, sval bossa nova – selv i de nykomponerede numre – og i visse kompositioner også et stænk argentinsk stringens over musikken.

Fra første færd er det gode, gamle Luis Bonfá, som rinder én i hu, med *Transparente*, ført an af Marcio, men i de følgende numre er det bl.a. klarinettisten Paulo Sérgio Santos, som med næsten asketisk, afdæmpet spil bliver melodiførende. Marcios virtuose guitarspil pryder dog cd'en hele vejen igennem, mens Ankarfeldt har en virkningsfuld enkelhed og sikker rytmik i sit spil. Og man må næsten trække på smilebåndet i venlig anerkendelse af pianisten David Feldmans charmerende spil i f.eks. *Arrocho na Boca*, hvor det inciterende tema kan klares med næsten kun én finger – og ellers letflydende, overskudspræget improvisationsspil, der i sagens natur henleder tankerne på salige Jobim, mesteren over dem alle. I *Assanhado* spiller Marcio el-guitar, hvilket klæder musikken godt – lidt som en modvægt og kontrast til den akustiske guitar, der kan tendere mod at blive vitaminfattig i det lange løb. Og blandt andet derfor er Kai Normann Andersens *Man binder os på mund og hånd* nok en anelse skuffende i denne – hånden på hjertet – noget kedelige version, der ikke bibringer den gamle, danske tangoklassiker noget nævneværdigt nyt. Her savnes en tydeligere idé.

Men ellers er der sus under stråhatten med masser af charmerende, iørefaldende og livgivende musik. Ankarfeldt og Marcio har sans for den gode melodi, det spændende tema, der er værd at udforske, og det forførende arrangement. Et sympatisk og dejligt projekt. Hvis der kommer en opfølgning, må den godt blive lidt mindre pæn og udfordre noget mere. Bossa novaen og dens musikalske omegn kan rumme mere sammensatte følelser end som så.

Jakob Hassing

Calibrated. MA (b), CM (g), Cássius Theperson (d), Bernardo Aguiar (pandeiro), Luis Barcelos (mand), David Feldman (p), Paulo Sérgio Santos (cl), Rui Alvim (b-cl), Jovi Joviniano, Afonso Correa (perc) + strygekvartet på ét nummer. Rio de Janeiro 2012.

[[[essay box]]]

BARFODSJAZZ

Barefoot Records er dannet af en lille gruppe af danske og norske musikere med udgangspunkt i Det rytmiske Konservatorium. Og ligesom på uddannelsesinstitutionen præsenterer selskabet af en bred vifte af musik med udgangspunkt i det improvisatoriske. Fra musik rig på folketone til indædt avantgarde. Og ligesom i musikerkollektivet ILK deltager musikerne på Barefoot på kryds og tværs på hinandens udgivelser. Det synes som om der er skruet op for udgivelsesfrekvensen her på det sidste, til gavn for publikum. I det følgende får hele fem plader et par ord med på vejen.

Den estiske saxofonist **Maria Faust** er en komponist med sans for de kollektive koloreringer. Hun bruger således orkestret som en helhed til at danne stemninger. På JAZZ CATASTROPHE, der også er orkestrets navn, oplever vi således et forrevent drama med snigende sakral dommedagsstemning. Man kan nærmest betegne musikken som zombieagtig, uden at der skal lægges negative konnotationer i dette. Timelejet er udpræget dybt, især understreget af de to basser. Det er spændende og dybt fascinerende musik på sin egen morbide måde. Hvilket fremhæves af titler som *Love Is A Dog From Hell* og pladens omslag med en række billeder af brændemærker, må man formode.

Maria Faust og Qarin Wikström indgår også i den kvindelige kvintet, **Pistol nr. 9**, som holder fest på Amager. Det er kollektiv musik hvor natur møder maskine i et skarpt optegnet industrielt design. Den abstrakte og grovkornede musik kan på sin egen måde lyde som The Residents med brunstige horn, som møder Sun Ra, som igen møder Anthony Braxton. Det er ganske interessant, også selv om man må døje med mindre potent lyd. Pladen er udsendt på vinyl.

Trioen **Bird Alert** befinder sig et helt andet sted på deres vinyludgivelse. Det er sangbaseret musik med Anja T. Lahrman som den store bidragsyder. Det er charmerende og melodisk med intrikate arrangementer. Tempoet er holdt behersket, som der gives tid og rum for at høre de små nuancer, som den vederkvægende sav-agtige tingest. Vi er i chanson-land med poetisk tyngde.

Er der langt fra poesi til støj. Umiddelbart ja, men med en vis portion tålmod opdager man at de fleste støjprojekter indeholder sin egen poesi.

Det kommer da også til udtryk hos den finsk / norske duo **haUtUllin!** Der lægges ud med forvrængninger, ren kakofonisk støj, som Hendrix på en intergalaktisk ekskursion. Og det er smukt! Og poesien folder sig ud på en sær måde i huller af dissonant ro. Der spilles i høj grad på kontraster. Der er spor af støvet *americana* med ørkensand mellem de bare fødder i *Joutomaa*, ligesom der strejfes nogle folketoner i *Mjølne*. Musikken er frit fabulerende efter Frith Frith / Chris Cutler-modellen, filtreret og moduleret gennem computere. Det er et stærkt *statement*.

Vi slutter af med ægte nordisk samarbejde i trio **Gnom**. Et band med den bizarre instrumentering med tuba, basun og trommer. Og der gås til makronerne med en knudret rytmik i en musik med en molpræget massefylde. Der spilles ikke på det virtuose, men på et, om end lidt gumpetungt, mere rustikt rudimentært plan. Musikken kan minde lidt om den amerikanske trio Drums & Tuba, men lægger sig nok mest op ad en løssluppen New

Orleansk second-line tradition og ikke mindst et godt vidnesbyrd om den brede selskabet Barefoot Records hviler på.

Allan Sommer

Maria Faust: JAZZ CATASTROPHE. BFREC025. MF (as), Qarin Wikström (voc, elec), Kasper Tranberg, Tobias Wiklund (tp), Lars Greve (cl / ts), Henrik Pultz Melbye (ts / bs), Sture Ericson (bs / b-cl), Jens Kristian Bang (tb), Kristian Tangvik (tuba), Stephan Sieben (g), Morten Pedersen (p), Nils Bo Davidsen (b), Adam Pultz Melbye (b), Håkon Berre (d), Anna Juuliska Nykvist (fl).

Pistol nr. 9: FEST PÅ AMAGER. BFREC019. Maria Faust (s / cl), Maria Bertel (tb), Katrine Amsler (g, key electronics), Qarin Wikström (key, voc, electr), Michala Østergaard-Nielsen (d).

Bird Alert: BRING FORTH YOUR FLOWERS AND MACHINERY. BFREC024. Anja Lahrmann (voc, g, perc, p), Jeppe Zeeberg (key, perc, voc), Teis Søgaard (d, perc, p, voc) + Nicolai Kaas Claesson (b), Anton Jansson (g), Aino Juutilainen (cel), Tobias Wiklund (tp), Marten Stender (ts).

haUtUllin!: haUtUllin! BFREC023. Marcus Pesonen (g, elec), Håkon Berre (d, perc, electr).

Gnom: GNOM. BFREC021. Petter Hängsel (tb), Kristian Tangvik (tuba), Rune Lohse (d).

HENNING BENDIXEN

HORN TIL KAFFEN

Snart 74-årige Bendixen har igennem en god snes år været en aktiv mand i Holbæks frodige jazzliv, og inden da var han bl.a. ti år hos Papa Benny (hvad der ikke skal forlede nogen til at tro at han er renlivet Dixieland-mand. Hans flygelhornspil, gennemgående afdæmpet og ret lyrisk anlagt, er stærkt inspireret af Chet Baker, hvad denne skribent skal være den sidste til at bebrejde ham. Det må dog tilføjes, at der er flere steder, hvor det simpelthen virker som om Bendixen prøver, hvor tæt han kan komme på Bakers tone og frasering, og så bliver det mindre heldigt. Omkring Bendixen finder vi i vekslende sammenhænge en række af lokalområdet musikere, af hvilke kun guitaristen Henrik Uldall gør nævneværdigt væsen af sig. Jens Søndergaards alt og baryton løfter lidt i tre numre og Bent Jædigs tenor løfter ret meget i et enkelt, der dog lider under en ret elendig lyd kvalitet. Ingen af de 15 optagelser er tidsfæstet, bare omtrentligt. Det er da noget sjusk.

Thorbjørn Sjøgren.

MusicMecca. HB (flh), Poul Erik Kreinøe (ts), Jens Søndergaard (as / bars), Bent Jædig, Francesco Bigoni (ts), Henrik Uldall (g), Palle Jespersen (p), Preben Nimb Sørensen (b), Henrik Hansen (d) m.fl. Danmark, ingen indspilningstidspunkter angivet.

TERRI LYNE CARRINGTON

MONEY JUNGLE: PROVOCATIVE IN BLUE

Det er i år 50 år siden, at Duke Ellingtons MONEY JUNGLE udkom. Af alle Ellingtons plader er den i en liga for sig. Sammen med bassisten Charles Mingus og trommeslageren

Max Roach var Ellington i studiet en september-dag i 1962. Ellington havde skrevet nye kompositioner til albummet og ved flyglet lod han sig bl.a. inspirere af Thelonious Monk. Meget hipt og 50 år senere er det stadig en frisk plade, hvor de nye kompositioner blev suppleret med enkelte gamle hits, som *Caravan* og *Solitude*. Pladen indikerede at bigband-kæmpen Ellington også kunne håndtere trioformatet, hvis nogen skulle være i tvivl.

Når man vil lave en hyldest til et album, der ikke strøg folk med hårene, da det udkom for 50 år siden, skal man så lave et album, der med nutidens ører heller ikke pleaser og kæler, men udfordrer og udvikler? Det er nok noget nært umuligt. De ambitioner har Terri Lyne Carrington også i udstrakt grad skruet ned for. Men hun er næsten gået i den modsatte grøft og har fjernet alle "avantgardistiske" tendenser. Helt galt går det med *Backward Country Boy Blues*, der udstyres med akustisk guitar og englesang. Hvis der stadig er *smooth jazz* radiostationer tilbage i USA, er det et nummer til *heavy rotation*-listen. Knap så galt går det med *Fleurette Africaine*, hvor Clark Terry underholder med Mumbles-lignende scat-sang – men hvorfor? Det hele suppleres med en blød blæsersektion med masser af fløjte – igen undres man.

Efter at Carrington har indledt pladen med denne skuffende omgang, er forventningerne skruet i bund. Pludselig kommer fem raske triosager, der spræller og sprudler. Her bliver det tydeligt at det er tre kompetente folk, som kan deres jazz. Bassisten Christian McBride og pianisten Gerald Clayton leverer kvalificeret og friskt spil til Terri Lyne Carringtons boblende trommespil. To af numrene er slet ikke fra den gamle MONEY JUNGLE – i stedet er det Carringtons nutidige kommentarer til Ellingtons musik.

Således opmuntret er Carrington pludselig klar til at udfordre skæbnen. McBride indleder *Switch Blade* med en Mingus-ond bas. Clayton topper det hele af med *loose blues*-spil. Herefter falder det hele mere og mere fra hinanden. Blæsersektion støder til og får de sidste to minutter i en *free-jazz zone* – slet ikke så tosset.

Solitude og *Caravan* er ikke med på Carringtons plade. I stedet har Gerald Clayton lavet en hyldest til *Solitude* i nummeret *Cut Off*. Pladen lukkes ned med *REM Blues*, der er tilføjet digtet *Music*, skrevet af Duke Ellington og her reciteret af selveste Herbie Hancock. Igen bliver det *smooth* på en nærmest r'n'b-venlig måde. Det er det store problem med denne plade. Der er langt mellem yderpunkterne. Kvaliteten er simpelthen for vekslende. Det kan da godt være, det var blevet en kende for nostalgisk, hvis Carrington havde holdt sig til trioformatet – men det er dér, pladen lever.

Niels Overgård

Concord Jazz. TLC (d), Gerald Clayton (p, Rhodes), Christian McBride (b), Robin Eubanks (tb), Tia Fuller, Antonio Hart (fl), Nir Felder (g), Arturo Stable (perc), Shea Rose, Lizz Wright, Herbie Hancock (voc), Clark Terry (voc / tp). USA 2012.

BRIAN CHARETTE

BORDERLINE

Hammond B3-orgelspilleren Brian Charette har tidligere tre orgelplader for SteepleChase. På opfordring fra Steeplechase-chefen Nils Winther har Charette lavet

denne soloplade. Materialet kommer vidt og bredt omkring. 1980er-pop, jazz-standards, bossa og andet godt fra musikkens overdrev. Titelnummeret *Borderline* er Madonnas første top ti hit fra 1984. Det tilhører overraskende nok kategorien af popmelodier, der er så tilpas komplekse, at der er rigeligt med materiale til improvisation. BORDERLINEet er måske netop det nummer, der er med til at løfte pladen et pænt stykke over middelmådigheden. Der er blevet plads til hele 16 numre. Charette fatter sig i korthed – der er jo heller ikke andre, som skal til solofadet. Han bruger hele orglet, bassen er ved fødderne – mens begge hænder arbejder flittigt på begge klaviaturer.

Der er klassiske 1960er-popsange som Dusty Springfields *Spooky*, 5th Dimensions *Up Up and Away* og Nancy Sinatras *You Only Live Twice* (fra Bond-filmen af same navn), der er Gershwins *I Got Rhythm* og *Embraceable You*, der Jobims *Corcovado* og *The Girl From Ipanema*, der er Charlie Parkers *Donna Lee* og Chick Coreas *Windows*, der er super standards som *How Deep Is The Ocean* og *Body And Soul* mens 1970erne rundes med Hall and Oates' første hit *Sara Smile* og 80erne berøres så med titelmelodien. Det er pladens store styrke at Charette kommer så bredt omkring. Nogle vil måske få associationer til porno-orgel og anden brun og lummer stemning. Men Charette er ikke bange for at kravle rundt på kanten af Dubonnet-glasset – han falder dog aldrig i. Dertil er han en alt for sikker jazzmusiker. BORDERLINE er en anbefalelsesværdig plade til dem, som har Hammond-orgel som særlig interesse.

Niels Overgård

SteepleChase. BC (org). USA 2011.

STANLEY COWELL & EMPATHLECTRIK QUARTET FEAT. VIC JURIS WELCOME TO THE NEW WORLD

Pianisten Stanley Cowell har ligesom guitaristen Vic Juris medvirket på en lang række Steeplechase-indspilninger. Heraf en bunke i eget navn. Han er kommet vidt omkring. Denne gang forlader han det mere vante territorium. I 2000 blev han ansat som lærer på Rutgers-Mason School of Arts, hvor han bl.a. blev bedt om at undervise i elektronisk musik. Han erhvervede et Kyma computersystem, der her på pladen bruges realtime i sammenhæng med hans flygel. En lyddesign-arbejdsstation som Cowell kalder det. Cowell har tidligere været seriøst fremme i skoen indenfor jazzen. Specielt med det uafhængige pladeselskab Strata East, som han etablerede med Charles Tolliver.

Selskabet udsendte en lang række vigtige plader i perioden 1971-76. Sammen med to tidligere elever og Vic Juris, som også er lærer på Rutgers-Mason har Cowell lavet en plade, der både byder på ufiltreret *groovy* udadvendt akustisk jazz – der er kørt igennem et filter af *alien*-lyde og andre bizarre lydforvrængninger. Det er blevet til et spøjst album, der viser at Stanley Cowell ikke er en konventionel musiker. Om det så fungerer helt efter hensigten med det der Kyma, er mere tvivlsomt. Cowell har en ukonventionel opfattelse af elektronik og jazz. En empatisk-elektrisk opfattelse, der på et nummer som *Duo Improvisation I* foldes fuldt ud. Et nummer hvor Cowell og Juris forlader deres *comfort zone* og eksperimenterer og undersøger. Cowell er en spændende jazzmusiker, som efter mange år på jazzscenen stadig tør satse og prøve nye veje. Det kunne have været

interessant, hvis han var gået hele vejen.

Niels Overgård

Steeplechase. SC (p / kyma / kalimba), VJ (g), Tom DiCarlo (b), Chris Brown (d). USA 2011.

RONNIE CUBER

LIVE AT JAZZFEST

Siden jeg første gang stødte på Cuber med George Bensons kvartet for mere end 40 år siden, har jeg været glad for hans robuste, *no-nonsense* spillefacon. Men på den anden side anser jeg ham ikke ligefrem for noget (oversat) geni, han har bare en kant i spillet, noget, der altid har fået mig til at spidse øren. Og der er da bestemt ting her, der gør at jeg må overgive mig: Hans cubanske *Summertime*-variant er ret uimodståelig, ligesom Clare Fischers samba *Coco B*, mens ellers er tingene mere på det jævne i denne godt fire år gamle *live*-optagelse. Drew og Rodriguez er gedigne, men ikke videre spændende (sidstnævntes el-bassoloer er decideret kedelige), men Perowsky er ikke så nem at holde nede. Den barytontone, der på samme tid er støvet, grynet, helt *straight* og næsten vulgær, kender jeg ikke rigtig nogle sidestykker til. Alligevel er det i denne omgang altså ikke musik, der, samlet set, efterlader det dybeste indtryk.

Thorbjørn Sjøgren

SteepleChase. RC (bars), Kenny Drew Jr. (p), Ruben Rodriguez (b), Ben Perowsky (d). Berlin 2008.

[[[essay box]]]

CUNEIFORM – NYE TAKTER PÅ GAMLE OPSKRIFTER

Det amerikanske pladeselskab Cuneiform – opkaldt efter et af de tidligst kendte skriftsystemer – udmærker sig ved at holde en stram linie, hvad angår udgivelser af musik, der til stadighed har svært ved at blive genre-rubriceret.

Men skulle det være, kunne det ganske enkelt tituleres: Ny musik. Det lyder kort og godt af, hvad selskabets katalog indeholder, så det ikke ender i en mindre metafor-regn, som det ellers fremgår i en af pressemeddelelserne: Global-inspired art jazzrock. Cuneiform (gen)udgiver gamle mestre og foregangsgrupper som f.eks. Wadada Leo Smith, Robert Wyatt og Soft Machine, men har så sandelig også fingeren på nogenlunde pulsen, hvad angår nyere tiltag, og det er, hvad denne rubrik skal handle om.

Cd-bunkens største ensemble består af en nonet: **Living by Lanterns** med titlen **NEW MYTH/OLD SCIENCE**, der nærmest former sig som et koncept-album, idet gruppens musik er baseret på upublicerede kompositioner og improvisationer af selveste spacejazz-pioneren Mister Ry, Mister Ra – Sun Ra.

Trommeslageren Mike Reed og en Cuneiform-kending, vibrafonisten Jason Adasiewicz, er ledere af dette foretagende med nyere talenter som kornettisten Taylor Ho Bynum, saxofonisten Ingrid Laubrock og guitaristen Mary Halvorson.

Via Experimental Sound Studios enorme Sun Ra-arkiv modtog Mike Reed omkring 700 timers musik overført fra Sun Ras egen båndsamling, der dækker perioden 1948-85, men

Reed og Adasiewicz valgte til sidst ét bestemt bånd med påskriften "NY 1961" med kun Sun Ra selv på elektrisk piano, hans trofaste tenorsaxofonist John Gilmore og bassisten Ronnie Boykins, hvorfra Reed og Adasiewicz så at sige "trak" materialet.

Som modernismens Duke Ellington er der altid noget originalt "andet" på færde med Sun Ra, selv på skramlede dage, og dette projekt er da også interessant, men hvorfor ikke bare gå til selve kilden? Living by Lanterns gør det dog godt og uden denne baggrundsviden kunne musikken udmærket stå for sig selv. Og hvis man har kendskab til Sun Ra vækker musikken da også tydelige mindelser: Et særegent univers af melodier, harmonier og rytmik. Og til hver en tid hellere Sun Ra end endnu en omgang kustedede almindeligheder.

Kornettisten og *visual artist* **Rob Mazurek**, som især har ledet større og mindre konstellationer under navnet Chicago Underground og samarbejdet med post-rockerne Tortoise, står i front for cd-bunkens næststørste ensemble, en oktet, som instrumentarisk er sat originalt sammen med kornet, fløjte, c-melody sax, vibrafon, guitar, keyboard og en levende tromme / perc-sektion, der mikser nyere såvel nord- som sydamerikanske elementer sammen, hvilket ikke er så underligt, idet gruppen er sammensat af lige dele amerikanere og brasilianere, og albummet er sågar indspillet i Sao Paulo.

Denne **SKULL SESSIONS** udgøres af fem kompositioner, hvoraf de fire varer fra 13 til 17 min. med der er masser af plads til improvisatoriske lydlandskaber. Udtrykket er pænt vildt, og skal det sammenlignes, bringer det mindelser i retning af Miles Davis i starten af 1970erne (f.eks. de funky rumle-dystofober DARK MAGUS, AGARTHA og PANGAEA), hvilket jo er noget.

Næste nyhed er fra guitaristen, trombonisten og komponisten **Curtis Hasselbring**, hvis album **NUMBER STATIONS** spilles af en sekstet af gode kendinge fra den nyere amerikanske scene, bl.a. bassisten Trevor Dunn, igen guitaristen Mary Halvorson og saxofonisten og ikke mindst klarinettisten Chris Speed, som alle tre har været forbi Danmark. Musikken er vital, og godt såvel arrangeret som spillet uden at et vant øre bliver fordrejet af overraskelser.

Nu til trioer, først **SYNESTHESIA** med **The Kandinsky Effect**, der består af saxofonisten Warren Walker, bassisten Gaël Petrina og trommeslageren Caleb Dolister, hvor alle tre også benytter sig af *effects and laptops*, selvom det ikke bidrager yderligere til et ret så ordinært udtryk af op-på-klokken-musik afløst af ekkoet eller reverbet lyrisk træden-vande.

Så er der en anelse mere bid i trommeslageren **Dylan Ryans** trio **Sand** med bassisten Devin Hoff og guitaristen Timothy Young, men for begge trioers vedkommende er det som om deres musiske materiales begrænsede ideer forhindrer dem i at lette. Og når vi her på danergrund har f.eks. Jesper Zeuthen trio som modsvar til The Kandinsky Effect og Jakob Bro trio som modsvar til Sand, er der ingen grund til at løbe længere.

Lige før kedsomhedspunktet indtrådte, blæste duoen **Ahleuchatis** (et spøjst sammensat ord af Charlie Parkers *Au-Leu-Cha* og den mexicanske revolutionsbevægelse Zapatistas) ørerne og interessen tilbage på sporet. Denne højst originale og ikke mindst sammenspillede duo, der består af guitaristen og bassisten Shane Perlowin og

trommeslageren Ryan Oslance, formår at kradse, skabe tilstande og ikke mindst swinge og twange.

Udtrykket er *in your face* på en både tilpas massiv og underfundig facon. Som de grimme *trailer park*-drenge Black Keys, hvor mantraer og mønstre fra koryfæer som f.eks. Don van Vliet (Captain Beefheart) og guitaristerne Robert Fripp og Eugene Chadbourne ikke har levet forgæves.

Af hele denne Cuneiform-bunke vil jeg anbefale Living by Lanterns og Rob Mazurek med Ahleuchatistas som den drillende joker.

TS Høeg

Living by Lanterns: NEW MYTH / OLD SCIENCE. Greg Ward (as), Taylor Ho Bynum (cnt), Ingrid Laubrock (ts), Tomeka Reid (cel), Mary Halvorson (g), Jason Adasiewicz (vib), Joshua Abrams (b), Tomas Fujiwara (d), Mike Reed (d, electr). Chicago 2011.

Rob Mazurek: SKULL SESSIONS. RM (cnt), Nicole Mitchell (fl / voc), Thomas Rohrer (c-mel-s), Carlos Issa (g), Guilherme Granado (key), Jason Adasiewicz (vib), John Herndon (d), Mauricio Takara (cavaquinho, perc). São Paulo. 2011.

Curtis Hasselbring: NUMBER STATIONS. CH (tb / g), Chris Speed (ts / cl), Mary Halvorson (g), Matt Moran (vib / mar), Trevor Dunn (b), Ches Smith (d, mar), Satoshi Takeishi (d). Woodstock 2012.

The Kandinsky Effect: SYNESTHESIA. Warren Walker (s, effects), Gaël Petrina (b, effects), Caleb Dolister (d, laptop). Island 2011.

Sand: SKY BLEACHED. Dylan Ryan (d), Devin Hoff (b), Timothy Young (g). LA 2012.

Ahleuchatistas: HEADS FULL OF POISON. Shane Perlowin (g / b), Ryan Oslance (d). 2012.

CARSTEN DAHL

DREAMCHILD

Hvad skal jeg, som er voksen og spoleret til det ramponerede, med uspolerede børns uspolerede drømme? Carsten Dahl stiller mig spørgsmålet med sin seneste cd, der udtryksmæssigt befinder sig så langt fra hans sidste *live*-bedrift – et bravurnummer med symfoniorkester og drengekor i matrostøj – som tænkes kan.

Her er – kun meget sporadisk assisteret af sine ligeledes spillende døtre – Dahl i ti titler med børns drømme som udgangspunkt. Vi lægger ud med et otte toner, to takter og næsten 25 minutter langt tema, der ikke udstyres med kontrapunkt før efter godt fire minutter og i samfulde 25 minutter ikke moduleres andet end moderat, og efter dét er vi ikke overraskede, når vi ser Dahl i sine egne noter til cd'en berøre fænomenet selvforglemmelse og denne tilstands terapeutiske aspekter.

Hverken noter eller titel lyver: her er sindets renhed udtrykt i puristisk musikalsk form, og konceptet er gennemført til perfektion. Dog, da dette er et musiktidsskrift og ikke et *new age*-organ, må det nævnes, at vi undervejs støder på temaer og vignetter, der kan udvikles hen imod noget jarrett'sk hymneagtigt. Europæisk barok (drømmer børn virkelig om Bach?) og romantik forekommer også, det sidste mest i Liberace-agtig, karikeret form. Ikke alt er lange toner og forsigtige modulationer. Vi kommer også på en rask karruseltur,

og i en enkelt titel (#6) kan vi fornemme noget rugende, ildevarslende som en velkommen kontrast til de fjerlet svævende og uskyldsrene associationsbaner, som Dahl tilsyneladende accepterer, de fleste barnedrømme er gjort af.

Jazzmæssigt bliver vi med denne udgivelse hverken klogere på musikken eller på livet, men Dahl får på overbevisende måde fastslået, at hans spændvidde som kunstner er, som nogle sikkert forventer sig af en professors: umådelig stor.

Peter H. Larsen

Storyville. CD (p), Anne Sofie Abildskov Dahl (vln), Celina Sørine Dahl (p). København 2012.

[[[essay box]]]

MILES, MILES, MILES LIVE...

[[[saxros]]]

MILES DAVIS

LIVE IN COPENHAGEN 1964

[[[saxros]]]

MILES DAVIS

LIVE IN EUROPE 1969 THE BOOTLEG SERIES VOL. 2

Den første weekend i oktober 1964 bød på mange store musikoplevelser i København. Om lørdagen havde der været American Folk Blues Festival i Falkonercentret med bl.a. Lightnin' Hopkins, Willie Dixon, Sonnyboy Williamson og Sleepy John Estes, og søndag eftermiddag fortsatte løjerne i KB-hallen til på en og samme tid de sidste store jazzkoncerter her og den første udgave af Copenhagen Jazz Festival, det store jazzshow, som George Wein det efterår turnerede med i Europa. Medens eftermiddagen havde været helliget den ældre jazz, var aftenprogrammet tilsvarende centreret omkring den mere moderne.

Det hele åbnede med et brag. Miles Davis nye kvintet med den nye saxofonist Wayne Shorter, som havde sluttet sig til gruppen et par uger før. Nu er denne fantastiske koncert heldigvis igen tilgængelig på cd. Alle spiller på det yderste af neglene i gruppens faste repertoire på den tid: superhurtige udgaver af *So What*, *Walkin'* og *Joshua*, medium i *Autumn Leaves* og *All Of You*, og intens langsomt opbygget spænding i *Stella By Starlight*. En af de bedste koncerter på Europaturneen 1964. Desværre er det endnu ikke lykkedes at fremskaffe den ultimative gode kopi af optagelsen af denne koncert. Også denne udgivelse skæmmes af lidt brum og lidt overstyring her og der.

Efter den lange aftenkoncert, hvor Roland Kirk IKKE kom til at spille, gik turen ind i Montmartre, hvor Shorter, Hancock og Carter sad ind med natholdet og trommeslageren Finn Frederiksen koncentreret og drivvåd af sved forsvarede de danske farver.

LIVE IN EUROPE 1969 er en af de helt store jazzhistoriske udgivelser. Miles Davis "hemmelige" kvintet, som i sin tid ikke blev indspillet af Columbia, men siden har fundet vej ud på en række piratudgivelser på både cd og dvd.

I BootlegSeries, der tidligere har udsendt koncertoptagelser fra 1967, har Columbia nu fundet yderligere materiale frem med kvintetten. Blandt dem er nogle af de mest

interessante i hans karriere: koncerterne fra Juan les Pins sommeren 1969, kun tre uger før indspilningerne af BITCHES BREW. Vi fik i sin tid optagelserne med musikken tilsendt fra franske forbindelser kort efter festivalen og har levet med disse bånd i mere end 40 år. Siden hen udkom den første af koncerterne på Sony i Japan for 20 år siden, men nu er de her begge to med musikken i den rigtige kronologiske rækkefølge. Et par af numrene fra BITCHES BREW er med, sammen med dele af gruppens dengang faste turne-repertoire, men spillet i et eksplosivt grænseland mellem eksperimenterende fri jazz og rock. Miles Davis har hverken før eller senere i sin karriere, tror jeg, spillet mere chokerende ekspressivt brændende end her. Rytmegruppen koger, brænder, syder. Corea er ved at flække sit el-klaver på tværs, Holland og DeJohnette myldrer rundt, river og rykker i pulsen, presser, strækker, flyver. Et enestående øjeblik i Miles Davis lange rejse. Start evt. med at høre den anden koncert fra Juan les Pins. Sådan må det føles at blive fyret ud i verdensrummet med en raket.

Om efteråret var kvintetten en del af George Weins årlige efterårsturne. Flere af disse koncerter er som sagt blevet tilgængelige, men her er en anderledes en fra Stockholm, hvor Coreas el-klaver bryder sammen i første nummer. Efter hvad han selv sagde, så kørte han ni Fender Rhodes i smadder det efterår med sit aggressive spil. Efter nogle minutters træden vande uden keyboard, bliver der rigget et flygel op, og han gennemfører resten af koncerten på det akustiske instrument. Koncerten fra Berliner Jazz Tage dagen efter er med på dvd. Det er ikke en af de bedste koncerter på turen, der spilles ikke optimalt, og den er ikke så godt filmet. I stedet kan koncerten fra København anbefales, optaget tre dage før og tidligere udgivet på dvd.

I disse år, hvor alting har en tendens til at blive så pænt, er det godt at opleve denne vildskab fra en anden tid, hvor der uden sikkerhedsnet, på det yderste af neglene nedbrydes grænser i nye og uudforskede landskaber. Ikke musik for sarte ører.

Ole Matthiessen

Domino Records. MD (tp), Wayne Shorter (ts), Herbie Hancock (p), Ron Carter (b), Tony Williams (d). København 1964. **Genudgivelse.**

Columbia / Legacy. MD (tp), Wayne Shorter (ts / ss), Chick Corea (el-p / p), Dave Holland (b), Jack DeJohnette (d). Juan les Pins, Stockholm (CD), Berlin (DVD). 1969.

JOHN EHLIS

ALONG THE WAY

Det forekommer ikke let at danne sig et klart indtryk af den amerikanske John Ehlis, som præsenteres med egen musik for tre forskellige grupperinger på pladen ALONG THE WAY. Han er rundet af traditionel folkemusik og *world music* og har mandolin og akustisk guitar som hovedinstrumenter, men det er begrænset, hvad man hører fra hans her udelukkende anvendte guitar. Det bliver mest akkompagnement i musikkens akkordfaste grundtæppe, mens solospillet overlades til en blodfattig el-guitarist, Matt McDonald. Heller ikke Ehlis' kompositioner synes at tegne en musikalsk karakter, og skulle de bare være afsæt for kreativt solospil, skuffer også dette. Både fordi temaerne tager stor plads i

langdrægtige, unisone fremføringer, og fordi det i flere tilfælde er så som så med den solistiske udtryksfuldhed, når der endelig ”ryddes for” solospil.

I kvartet-konstellationen (suppleret med perkussion) fremstår saxofonisten Erik Lawrence glat og upersonlig og fraserer stift, mens septetten dog rummer en habil lyrisk trompetist, Rob Henke, samt det nok så udtryksfulde sorte violin-vidunder Mazz Swift. Hun er den eneste musiker på pladen, som satser og sætter noget på spil, med *drive* og en relativt rå tone. I begge nævnte grupper synes Ehlis' satsning at bestå i at fremelske en lyrisk *soft-tonet* musik i tempi fra langsom til medium med diskret tromme- og perkussionsspil. Men den synes blottet for inderlighed og passion og lander fadt og glansløst.

Men så er der lige John Tchicai, nestor og eneste vaskeægte jazzmusiker i foretagendet, som medvirker på tenorsax sammen med Henke i kvintetten fra 2010, mens McDonald, Swift og Lawrence er ude. Tchicai giver uden større anstrengelser musikken en anderledes tyngde og fraserer velgørende ”usentimentalt”, især i hans egen *Multicolored Bridge*. Henke udfordres til lyttende medspil i to fælles improviserede stykker, hvor også Ehlis endelig lader sig høre i *open-minded* akustisk guitar-spil. Og Ehlis' afsluttende afro-tonale ballade *Krysta* får sin bedst tænkelige fremstilling i Tchicais og Henkes dialogiske improvisation.

Men Ehlis må mere ud af busken – og kommer måske, når der tales om samarbejde med f.eks. Bengt Berger og Kresten Osgood.

Bjarne Søltøft

Sivac Records. JE (ac-g), Rob Henke (tp), Mazz Swift (vln), Matt McDonald (el-g), David Phillips (b), Glen Fittin (perc), Benny Koonyevsky (d), Erik Lawrencw (as / ss), Hector Morales, Chris White III (perc), John Tchicai (ts). New Jersey 2009-12.

DON ELLIS

ESSENCE

En gang imellem er det rigtig sundt at sidde med en klassiker i hånden og skulle revurdere den. Hvilken betydning fik den? Holder musikken stadigvæk efter f.eks. i dette tilfælde 50 år, hvor der er sket så meget på den eksperimenterende scene? Ældre læsere og lyttere vil måske huske Ellis kompositionen *Form* som kendingsmelodi for Børge Roger Henrichsens og Birger Jørgensens JAZZAKTUELT i DR i midten af 1960erne.

Don Ellis var i 1960erne en original trompetist, som formåede at holde sig fri af dominerende forbilleder som Clifford Brown og Miles Davis, og i stedet på en og samme tid dyrkede Ellington-trompetisten Rex Stewarts ventilteknik, hvor en særlig effekt opnås ved kun at trykke ventilen halvt ned. Og dertil et øre over mod Don Cherry og hans trompetspil på de tidlige Ornette Coleman-indspilninger. Det første indtryk fra dengang holder stadigvæk. Ellis var en teknisk begavet musiker, som også hørt i dag egentlig ikke har så meget på hjerte. Hans historier, hans soli hænger ikke rigtig sammen og har noget underlig uforløst over sig i dette repertoire, der både omfatter frie improvisationer, såvel som stramt komponerede forløb og ældre jazz-*standards*.

Dengang som nu er opmærksomheden rettet mod de unge løver Paul Bley og Gary Peacock. Bleys soli opleves stadigvæk efter 50 år som overraskende friske og

nytænkende og kunne lige så godt være indspillet i dag og Peacock lægger en solid bund med et spil, der signalerer kraft og træg. I sin tid en vigtig udgivelse, der i dag forsat lever højt på den fremragende rytmegruppe og den intensitet, som Ellis formåede at tilføre musikken.

Ole Matthiessen

Fresh Sound. DE (tp), Paul Bley (p), Gary Peacock (b), Gene Stone, Nick Martinis (d). Los Angeles 1962. **Genudgivelse.**

PETE ESCOVEDO

LIVE FROM STERN GROVE FESTIVAL

Timbaleroen Pete Escovedo er en legende. Ganske som instrumentkollegaen Tito Puente blev ved med at spille til sin død, er Escovedo stadig aktiv i en alder af 78. Escovedo er fra den amerikanske vestkyst og har bl.a. spillet med Santana og ledet et andet latin / rock-band, Azteca tilbage i 1970'erne. Her er han fanget på en stor udendørs festival i San Francisco i juli 2012. Med på scenen er hans 11-mands orkester, udvidet med gæster. Blandt musikerne høres to sønner, Juan og Peter Michael Escovedo og datteren, Sheila E.

Musikken er veltilpasset vestkyst salsa – eller latin-jazz, som Escovedo selv præsenterer den. Egentlig er der ikke så meget at sige om musikken, andet end at der spilles fint og fnugfrit. Escovedo Sr. selv leverer et tæt og gedigent spil og Sheila E både præsenterer, synger og spiller congas, guitaristen Ray Obiedo spiller nogle glimrende *smooth*-jazz soli, Arturo Sandoval fyrer den af med stratosfæretrompet-solo og *smooth*-saxofonisten Dave Koz viser atter, hvor uduelig en musiker han er. Og så er hele coveret fyldt med gensidige taksigelser familiemedlemmerne imellem – lettere corny og meget amerikansk. Musikken er glimrende som baggrundsmusik til en fest med paraplyer i drinksene, men ikke stærk nok som dansemusik.

Niels Christensen

Concord. Pete Escovedo (timb), Juan Escovedo (cng), Peter Michael Escovedo (d), Sheila E (cng, voc), Joe Rotondi (p), Marc van Wageningen (b), m.fl. feat. Arturo Sandoval (tp), Ray Obiedo (g), Dave Koz (ts). USA 2012.

[[[saxros]]]

BILL EVANS / JIM HALL

UNDERCURRENT

Der er vist allerede skrevet så meget om de spansk-andorranske pirater fra selskabet Disconforme (og dets snart 100 underselskaber), at de fleste har besluttet, om de vil se det som en juridisk pest eller en dokumentarisk velsignelse for jazzen, at så meget af musikken fra 1950'erne og 60'erne kommer ud igen i uautoriseret form.

Her vil jeg derfor kun dvæle ved spørgsmålet om, hvorvidt det er rimeligt at kalde det "genudgivelse", når mennesker, som intet har haft med den at gøre oprindeligt, udsender en 50 år gammel (Disconforme holder sig dog langt fra altid på den rigtige side af 50 års-

grænsen) produktion uden at bekymre sig om at forbedre den lydæssigt eller notemæssigt sætte den i nyt perspektiv.

Her har man desuden den frækhed at sende noget ud i en Poll Winners-serie, der i sig selv også er en tyvstjålet kopi (med logo og det hele) af den serie, de store amerikanske selskaber skabte i samarbejde med tidsskriftet *Down Beat* i 1970'erne. Diskofilt er dette altså endnu en skamløshed, men musikalsk er det jo svært at finde på indvendinger. Dette hører til jazzhistoriens tre-fem mest legendariske og vellykkede duetter, især fordi denne form tvang begge musikere til roller og funktioner, de ikke var vant til men viste sig at udfylde fornemt.

Bill Evans måtte spille mere direkte swingende, end han havde for vane i sine trioer, og Hall agerede her rytmisk motor for Evans på en måde, som jeg i dag stadig finder enestående: Halls motorkraft er på én gang graciøst insisterende og varmt pulserende. Hvad han udretter både i egen solo men især bag Evans i dennes på Judith Veevers' lille oversete valseperle, *Dream Gypsy*, kan kun sammenlignes – og nu tager jeg uden at rødme munden fuld – med hvad man hører, når man lytter til sin elskedes hjerteslag. Samtidig står hver eneste tone i Evans' højrehåndsspil mejslet ud, som det kun kan ske, når hver enkelt er formet af sin egen betydning for hele forløbet samt af et anslag, der med blot mikroskopiske ændringer tydeliggør betydningen.

Da indspilningen kom frem i sin tid, blev den kendt som den, hvorpå Richard Rodgers *My Funny Valentine* for første gang nogensinde i jazzen blev spillet i et pågående *up tempo*. I dag er *Valentine* stadig overrumlende og frapperende i sin form, men det er nu nok i det nirvanske sammenspil i mellemtempi og i den tredelte takt, at dette musikermøde har sin store styrke. De anonyme, tyvagtige udgivere har tilføjet endnu en version af *Valentine*, lidt langsommere, der dog også har været ude sammen med United Artists genudgivelse for nogle siden, samt fire stykker fra samme år, 1962, med Evans solo i studiet kort efter Scott LaFaros død. Musikken her (også for længst udgivet og genudgivet på Riverside) er så skrøbelig, nærmest privat, at den totalt modsvarer det meget potente indtryk, UNDERCURRENT efterlader, at den aldrig burde have været inkluderet her.

Peter H. Larsen

Poll Winner Records. BE (p), JH (g). NY 1962. **Genudgivelse**

TOMMY FLANAGAN & JAKI BYARD

THE MAGIC OF 2

Både Byard og Flanagan hører til jazzklaverets mestre. Her er de fanget på et job på klubben Keystone Korner, hvor klubejer Todd Barkan i sin tid optog mange af koncerterne, bl.a. de fine udgivelser med Freddie Hubbards og Woody Shaws grupper.

Denne her er lidt mere problematisk. Firehændigt jazzklaverspil er en utrolig svær disciplin. Som pianist skaber man ofte sit eget univers, og at sætte to virtuose pianister sammen er ikke altid uproblematisk. Det kan blive så uoverskueligt, som to mælkeveje, der er i færd med at støde sammen. Måske er de bedste pianister til at spille firhændigt i virkeligheden bigband-pianister, som i deres spil konstant er opmærksom på, hvor man ikke behøver at fylde på. Tænk bare på Basie og Ellington.

Egentlig tror jeg, at det har været en ganske interessant februar aften i 1982, men i dette tilfælde er der flere forhold, der modarbejder transformationen fra *live* til cd. Klavererne er ikke i den bedste stand med en lidt kedelig tør lyd, og de balancerer ikke optimalt. Nogle steder er akkompagnementet lige ved at overdøve solisten.

Desuden er lydbilledet konstrueret sådan, at man har lagt klavererne oven i hinanden, så de er svære at skelne fra hinanden. Måske derfor, at der ud for hvert enkelt nummer omhyggeligt er gjort rede for, hvem der spiller hvad. Men tilbage står et indtryk af nogle duonumre, der mere lyder rodede end musikalsk magiske, og flere solonumre, hvor roen og stemningen får lov til at etablere sig, når der er mulighed for at udfolde sig på egne betingelser.

Ole Matthiessen

RESONANCE. TF, JB (p) San Francisco 1982.

SIGUDÚR FLOSASON – KJELD LAURITSEN

NIGHT FALL

Den islandske altsaxofonist har en lang og bredspektret karriere i hjemlandet plus en snes cd'er på bagen, men har først i de senere år markeret sig for alvor hertillands. Og er hans spil i fraseringen ret konventionelt, er hans tone – nærmest som Paul Desmond med et skvæt Adderley – forunderligt fascinerende.

Ingen narrestreger eller snurrepiberier i oplægget: ti gedigne *standards* i overvejende rolige, næsten *after hours*-agtige tempi (og et par af dem ret sjældent hørte), som jeg uden at efterkontrollere godt tør sige at Sinatra har leveret ret definitive versioner af i 1950erne. Altså *great songs with good changes*, velformede altsaxsoloer og fin dynamik fra Lauritsen uden at han dog er helt oppe og svinge sig i lianer. Det er derimod Fischer med en usvigelig sans for at placere hver tone, hver figur, så den yder det optimale i det samlede billede, og bare i klanglig henseende er hans spil et lille eventyr.

Hvis jeg bruger ordet "formfuldendt", lyder det måske som om musikken er lidt tam, lidt fersk, sådan en lille smule gab-gab. Den er alt andet end netop dét. Rolig, eftertænksom, meningsfyldt og indtrængende.

Thorbjørn Sjøgren

Storyville. SF (as), KL (org), Jacob Fischer (g), Kristian Leth (d). Kbh. 2012.

THOMAS FONNESBÆK

SOUND OF MY COLOUR

Hvis man skulle tro, at en ny pladeudgivelse med Lars Jansson, Thomas Fønnesbæk og Paul Svanberg er endnu en udgave af Lars Janssons trio, kommer man på andre tanker, når man lytter til musikken. For cd'en er i høj grad Thomas Fønnesbæks. Ikke blot har han tegnet sig for hele ni af cd'ens 12 kompositioner, men han sætter sig også igennem med sit basspil, som jeg aldrig har hørt udfoldet så stærkt og fremragende som her. Et enkelt nummer, *Diversity*, har han forbeholdt sig alene. Her hører man ham både i fornem melodisk improvisation og med en *walking bass*, der virkelig går i bund med sit *groove*.

Men lige så bemærkelsesværdige er Janssons og Svanbergs indsatser. Det kommer særlig stærkt til udtryk i cd'ens to *standards*, *Summertime* og *Autumn Leaves*. Begge i *up-tempo* og for Janssons vedkommende fremført med en sprudlende løssluppenhed, som ikke blot Fonnesbæk, men også Svanberg har sin andel i. Faktisk bliver jeg stadig mere imponeret over Svanberg. Som han dog er i stand til at fyre op under sine partnere med sit uimodståeligt rullende trommespil, som han også demonstrerer det i sin solo i *Soulmates*.

Nogle af Fonnesbæks temaer er egentlig kun en rytmisk figur. Men både *Green as D-minor* og *You And Me* bygger på en fin melodilinje, og i *Isle Of Nonaniah* lykkes det Fonnesbæk med en enkelt tone i melodiens første strofe at forhindre, at temaet bliver alt for forudsigeligt.

Boris Rabinowitsch

Prophone. TF (b), Lars Jansson (p), Paul Svanberg (d). Sverige 2012.

SØREN GEMMER

AT FIRST

Debut for en 28-årig pianist, som ikke gør nogen hemmelighed ud af at en væsentlig inspiration for ham er (russisk) senromantisk musik. At håndværket er aldeles uklanderligt, er i dag ikke meget mere end en selvfølge, men det er i Gemmers forsøg på at få jazzen og partiturmusikkens udtryk til at befrugte hinanden (i det mindste hører jeg det sådan) at der er en tråd, der knækker. Jeg kan ganske enkelt ikke opfatte Gemmer som rendyrket jazzpianist, bl.a. fordi musikken i lange stræk ikke inddrager en bare antydningvist swingende puls. Og når den så endelig gør det, som f.eks. i *Rhythm's A Bitch*, er det oftest Per Møllehøjs guitar, der skaber den. Jeg kan sagtens værdsætte musik, hvor swinget er mere eller mindre fragmentarisk, men de fleste af disse stykker lader mig kold.

At Søren Gemmer er et pianistisk talent er hævet over enhver tvivl. Men spørgsmålene, der rejser sig efter flere gennemlytninger, er 1) Hvad menes der egentlig, når presse materialet meddeler, at "Albummet sætter ubesværet en forkærlighed for den klassiske klaverlitteratur i scene i ekspressiv moderne jazz."? og 2) har Gemmer i sine kompositioner gæbt over mere end han (endnu) kan forløse?

Thorbjørn Sjögren

ILK. SG (p), Per Møllehøj (g), Tapani Toivanen (b), Andreas Fryland (d). Osnabrück 2012.

[[[saxros]]]

EVELYN GLENNIE–JON HEMMERSAM

SOUND SPIRITS

Hvad vi hører her, er en totalt improviseret engangforeteelse af et respektfuldt møde mellem den skotske perkussionist Evelyn Glennie og den danske guitarist Jon Hemmersam. Den fortrinlige Hemmersam spiller her udelukkende akustisk guitar, mens Glennie har placeret flest mulige af sine perkussion-objekter inde i et flygel for at opnå en særegen akustisk klang. Glennie har også for lejligheden, lidt uvanligt, taget mundharmonika og egen stemme i brug. De to forenes i et overrumplende og betagende

lydunivers af skiftende stemninger med lyrisk følsomhed, humor, drama, fryd, dynamik og refleksion. Totalt genrebrydende og stilistisk grænseoverskridende.

"Musik handler om at skabe lyd. Harmonik, melodi og rytme er blot akademiske underbegreber, som er helt unødvendige for oplevelsen og skabelsen af musik", hævder Glennie med rette, men også for at understrege sin ret og kompetence som udøvende musiker. 47-årige Evelyn Glennie har nemlig været døv siden sit 12. år.

Døvhed må være det værst tænkelige handicap for udøvende musikere. Og er døvheden total, findes der ikke mange at fortælle om. Når eksempelvis musikere med tinnitus og andre hørelsesskader er skrællet fra på Wikipedias liste, står bare tilbage to (mig) hidtil ukendte navne samt den næsten glemte rock 'n' roll-sanger Johnnie Ray, som i min ungdom var en legende, der i annalerne blot omtales som "*almost completely deaf*" fra ca. 30-årsalderen.

Uanset dette hæver Evelyn Glennie sig over dem alle. Hun var et hypermusikalsk barn med absolut gehør og lærte snart at spille klarinet og klaver. Som 12-årig var hun imidlertid blevet "*profoundly deaf*", men kunne skelne enkelte vibrationer. Og da hun hørte nogle perkussion-elever spille, var vejen lagt: Hun lærte sig at differentiere lydbølger og intervaller med kroppen, begyndte at studere perkussion og udviklede sit eget sensitive klangudtryk med et stadig større instrumentforråd af både de vanlige og lidt mere eksotiske instrumenter samt en masse egen-tilvirkede objekter. Hun skabte sine stærkt personlige, komplekse og nuancerede perkussion-værker og blev efterspurgt til både solo- og samspilskoncerter verden over. Glennie har bl.a. spillet med Bjørk, Bobby McFerrin, Nana Vasconcelos og Fred Frith. Hun er betimeligt højt prisbelønnet og udråbt til britisk Dame Commander.

Evelyn Glennies musikalske møde med Jon Hemmersam (som for øvrigt også er hørehæmmet) er ubetinget vellykket. Pladen sprudler af kreativ udfoldelse i en dybt indlevet, spontan proces, hvor både Hemmersams varierede og fleksible guitarstil og Glennies uovertrufne lydvierte fra henført ømhed til balancerede eruptioner fletter sig ind i en gensidig resonans af både fysisk og abstrakt lyd. – Til fryd, til fryd!

Bjarne Søltøft

PRS for Music-KODA-DMFF-n©b. Evelyn Glennie (perc, piano, voc), Jon Hemmersam (ac-g). England 2012.

ALEXANDRA GRIMAL

OWLS TALK

Det kræver stort mod og tillid til egne evner at gå i studiet med tre garvede mestre, men det er, hvad den unge franske saxofonist Alexandra Grimal gjorde i 2009, et par måneder efter at Jakob Bro havde balladeret med Konitz og Motian. Musikken her er betydelig mere eksperimenterende.

Der er mange paradokser omkring den frie musik. Samtidig med at den på trods af stramme alternative spilleregler påstås at være fri, så medfører friheden ofte en høj grad af uniformeret ensartethed i det musikalske lydbillede, når man fravælger parametre som melodisk og harmonisk struktur, tonalitet, form, *grooves* og puls. Fraværet af disse

musikalske virkemidler, der er med til at give musikken karakter, stemning og fremdrift, gør, at der i den frie musik stilles uhyre store krav til den udøvendes originalitet, musikalitet, håndværk, udtryk, kompositoriske evner og fornemmelse for form, hvis musikken skal have blot en lille chance for at overleve på den lange bane.

Den unge Alexandra spiller nydeligt, men har ikke den samme tyngde, livserfaring og gode historier i bagagen som f.eks. Konitz, der i slutningen af 1940'erne var med til nogle af de første frie eksperimenter, eller Peacock og Motian, som hver især også har været fyrtårne i den frie musiks historie. Alt i alt en lidt adspredt, nogle steder anonym affære, hvor det ind imellem lyner, når de tre gamle kæmper undervejs i glimt træder i karakter. Men det lyder, som om man har hygget sig i studiet. Jeg mindes den gamle talemåde fra 1960'erne, at det ofte er sjovere at være med til at spille fri musik end at skulle lytte til den.

Ole Matthiessen

Harmonia Mundi. AG (ss / ts), Lee Konitz (as), Gary Peacock (b), Paul Motian (d). NY 2009.

CHRISTINA GUSTAFSSON

THE LAW OF THE LADY

Familien Gustafsson må have særlige musikalske gener. I hvert fald har sangerinden Rigmor Gustafsson for længst markeret sig på den svenske, nordiske og europæiske jazzscene, og hendes fire år yngre søster Christina slægter hende på. Denne cd – hendes tredje i eget navn – vidner om et stort talent, der uforfærdet kaster sig over et svært repertoire, hovedsageligt bestående af egne kompositioner. Men hvor dét måske umiddelbart kunne lyde som beskrivelsen af svært tilgængelig musik, er der faktisk gennemgående tale om et inciterende og udadvendt udtryk, der giver Gustafsson mulighed for at udfolde sin stemme, der simpelthen har en smuk klang.

Og mens den 42-årige Gustafsson finder behag i snart skæve toner, snart ligefrem skønsang og også i et rapt og fængende pop-nummer af *old school*-karakter (*Love You Too*), er det ikke så lidt af en fryd at høre de gennemarbejdede blæser-arrangementer, der fuldtone fremhæver ambitionerne med musikken. Det skal åbenlyst være seriøst på den sjove og afslappede måde. Titelnummeret har noget af Burt Bacharachs slentrende rytme, mens andre numre er mere funky. Der ydes fine indsatser af alle medvirkende, men skal nogen fremhæves, er det værd at lægge mærke til pianisten Adam Forkelid, som gør sig bemærket med prægnante og swingende soloer, selv om han ikke får megen plads. Heldigvis er det i cd-coveret angivet, hvem der er solister på de enkelte numre.

It Might As Well Be Spring – et sandt paradenummer for mange sangere og musikere – er cd'ens eneste standardmelodi, og fortolkningen af en sådan kan altid give et fingerpeg om hovedpersonens vingefang, temperament og udtryksevne. Og Christina Gustafsson giver den da også al den gas, der skal til for at gøre Rodgers & Hammersteins *evergreen* til en forrygende samba, hvor dampen holdes oppe hele vejen og energien forvaltes med et næsten forstilt undertryk – med dertil hørende blæret og letflydende solo af fløjtenisten Magnus Lindgren med de øvrige blæsere oppe på tæerne.

For alle der er seriøst interesserede i vokaljazz, er der sandelig noget at komme efter hos Christina Gustafsson.

Jakob Hassing

Prophone. CG (voc), Daniel Karlsson, Adam Forkelid (key), Fredrik Jonsson (el-b), Kristian Lind (b), Max Schultz, Erik Söderlind (g), Calle Rasmussen (d / vib), Sebastian Notini (perc), Karin Hammar, Lisa Bodelius (tb), Patrik Skogh, Johan Setterlund (tp / flh), Magnus Lindgren (s). Sverige 2012.

MORTEN HAXHOLM JENSEN

EQUILIBRIUM

"I love these odd meters!" erklærer Morten Haxholm Jensen i sine noter til denne cd, som han debutterer med. Spørgsmålet er, om vi andre nærer samme stærke følelser over for skæve taktarter, efter at have hørt musikken. Hans basspil står noget uldent i optagelsen, men som komponist har han tegnet sig for seks af de i alt otte numre. Og trods ihærdige forsøg er det ikke lykkedes mig at trænge ind i numre som *Ezra*, *Falter'* og *Cruithine*. For ikke blot blander Haxholm Jensen flere taktarter med hinanden, men også de melodiske mønstre, han lægger hen over dem, er overmåde intrikate.

Det er han selvfølgelig i sin gode ret til. Til gengæld må jeg beklage, at jeg melder pas. Det nummer, jeg får mest ud af (alting er jo relativt), er *Giacometti*, hvor også Jonathan Kreisberg og Frederick Menzies viser sig fra deres bedste side. For heller ikke et par stillestående ballader og et par standardnumre, *Night And Day* og *Out of Nowhere*, med Kreisberg, Haxholm Jensen og Hoenig gør dybere indtryk.

Boris Rabinowitsch

Storyville. MH (b), Frederick Menzies (ts), Jonathan Kreisberg (g), Ari Hoenig (d). 2012 USA.

NIKOLAJ HESS

TRIO

At tage til USA og indspille en trio cd sammen med Bill Frisells bassist Tony Scherr og trommespiller Kenny Wollesen, er fandeme modigt. Pianisten Nikolaj Hess har aldrig været bleg for at udfordre sig selv og beviser her, hvorfor han omfattes med så stor respekt. Med et enkelt og sikkert spil er Hess mere eller mindre enesolist på denne cd og han behersker lydbilledet med stor autoritet. En spøjs og nærmest uigenkendelig udgave af Ellingtons *Cottontail* og en dramatisk version af Bob Dylans *Masters Of War*, er eneste ikke originale kompositioner og afleveres med tungen i kinden, uden at de bliver parodier. Hess har en god evne til at bygge sit spil op, så man holder interessen fangen og spændt venter på, hvad han vil finde på i næste kor – en glimrende egenskab for en pianotrioleder. Hans spil er aldrig overlæsset, men ofte nærmest (bevidst?) minimalistisk og han lader aldrig venstrehånden gå i vejen med smarte akkorder eller kontrapunktiske modstød. Snarere dyrker han pauserne og lader lytteren forestille sig hvad en måske mindre indforstået pianist kunne finde på at spille.

Cd'en er enkelt produceret uden den store klang og giver et rigtig godt billede af hvordan musikken kan lyde *live*. Og så er indledningsnummeret lidt af et melodisk *hit*. Forhåbentlig vil det lykkes Hess at overtale Scherr / Wollesen til en lille turné rundt i Danmark, for jeg har svært ved at forestille mig hvilket dansk bas / trommepar, som vil kunne gøre det lige så godt. En oplagt idé for Copenhagen og Aarhus Jazz Festival 2013.

Niels Christensen

Hess-1. NH (p), Tony Scherr (b), Kenny Wollesen (d). Danmark 2013.

JONAS HOLGERSSON

4003

En af de mest benyttede trommespillere i den yngre svenske generation fremlægger her sin anden cd i eget navn. Vi er – udtrykt i runde tal – forankret i Blue Note-musikken fra især 1960ernes første halvdel og der lægges ud med en knivskarp, næsten skallesmækkende udgave af Hank Mobleys *Deciphering the Message*. Og stort set hele vejen gennem de 69 minutter osrer musikken af genuin glæde ved at spille og udforske disse rundt halvhundredårige stykker, som jeg for fleres vedkommende ikke mindes at have hørt i andre udgaver end "originalerne". Hvilket så vil sige (for helt idiotisk er komponister og tidsangivelser ikke angivet): Grant Green, Dorham, Hancock, Blue Mitchell, Clifford Jordan, Joe Henderson og fire stykker af Hank Mobley. Veloplagtheden hele vejen rundt er næsten korporligt til at tage og føle på, og begge blæsere går ikke tættere på de års storheder end at duften af retro stadig kun fornemmes diskret og vejes op, så at sige, af kæmpetalentet Landæus' mere fremadrettede spil, både i soli og akkompagnement, og så har jeg i øvrigt sjældent hørt Presencer så koncentreret som hér.

Det kan da godt være at vi om 20 år stadig vil tage Blue Note-skiverne frem og ikke lige komme i tanker om denne her. Det skal dog ikke hindre mig i at mene at 4003 er en sprudlende veloplagt cd.

Men hvorfor i øvrigt 4003? Hvis vi bliver i Blue Note-land, er det katalognummeret på Jazz Messengers' MOANIN'.

Thorbjørn Sjøgren

Prophone. JH (d), Gerard Presencer (tp / flh), Hans Ulrik (ts), Mathias Landæus (p), Johnny Åman (b). Malmø 2012.

DANIEL HUMAIR

SWEET & SOUR

Var disse musikere italienere, havde de lydt som lydsiden til en Fellinifilm: gøgl og gadeteater. Nu er de franskmænd, og derfor er gadeteatret udskiftet med det absurde teater. Desuden: på trods af at frijazzen står deres hjerte nærmest, så er den her ofte forekommende kombinationen af akkordeon og sopransax også med til at få det det galliske til at skinne stærkt igennem.

Desværre forekommer denne særlige galliske frijazzform i mine ører også at være en smule bedaget – som et Ionesco-stykke, der har gået på et intimteater i Rue de la Huchette længere end Agatha Christies MUSEFÆLDEN har gået i London. Det hele

forbliver en leg – en træet, gammel leg. Der overspilles, karikeres, vrænges og tydeliggøres, så at vi – for nu at forsætte allegorierne til scenekunsten – føler os hensat til den franske del af *commedia dell'arte*-traditionen. Da stivner de aldrig ophørende henvisninger til den franske musiktradition til rene pasticher, og selvom jeg ikke har noget imod jazz med "glimt i øjet", så forekommer fænomenet mig her – snarere end være "muntert" – at være forræderi mod de ti temaer, der er samlet her, og som med Jane Ira Blooms *A Unicorn in Captivity* og Vincent Peiranis *7A3* som de bedste faktisk er særdeles udfordrende. De kalder på langt mere end det, de gives af her af især Peirani og Emile Parisien.

Kapelmesteren selv her indtager her den position, han har nydt de senere år: som en erfaren men uregerligt rumlende bamsefar, som er tovholder i små grupper med musikere, han kunne være far til. Humair har ikke mistet sin brillante sans for og evne til klang- og dynamikforskydninger eller til at holde snor i en avanceret rubato-opfattelse, men her synes han – i overensstemmelse med hele cd'ens koncept – at være sat ind i en rolle som sin egen karikatur, snarere end at være en nysgerrig musiker, som behandler nye temaer uden gustne overlæg.

Peter H. Larsen

Laborie. Emile Parisien (ts / ss), Vincent Peirani (acc), Jérôme Regard (b), DH (d).
Frankrig 2012.

[[[saxros]]]

LARS JANSSON

KOAN

Man kan ikke anbefale denne cd uden også at anbefale nogle vistnok lidt ældre dyder: Melodisk substans i mundrette og sangbare temaer, overlegen plasticitet i det rytmiske, suveræn instrumental beherskelse, Ingen angst for at spille med fire slag i takten, dristighed uden kaos, uendelig fantasifuldhed blottet for forræderi mod oplægget eller – for nu at rette et budskab mod ikke jazzvante: Moderne jazz, der ikke bliver for moderne.

Aha, vil de jazzvante her udbryde, altså alt for pænt og venligt til at være rigtigt udfordrende, rigtig jazz! Venligt? Jo, såmænd. Men ikke rigtig jazz? Faneme jo!

Lars Jansson er en vidunderlig pianist, og uanset hvordan man vil stille sig til ovenstående imaginære dialog med dem, som måtte stille sig skeptisk til ham og hans jazzmusikalske metode, så har han en kvalitet af mere universel art: Lige meget hvad han giver sig i kast med, får han ting til at BLOMSTRE.

Kan hænde, at der i hans overordnede udtryk kan findes flig af nordisk kølighed, men den er modsvaret af en melodisk frodighed, der er enestående i skandinavisk jazz. Også når han, som i dette tilfælde, hævder at være inspireret af japansk zen, er det denne særlige blanding af kølighed og frodighed, vi hører – som vi f.eks. i sin tid kunne høre den hos Monica Zetterlund. To umiddelbart modsatrettede kvaliteter, der sammen bryder ud i en fascinerende ny.

De, som opfatter Jansson som en overvejende lyrisk musiker med størst udtrykskraft i

ballader og venlige mellemtempi, kan desuden få sig en overraskelse her: Det er faktisk cd'ens *up tempo*-numre, der er mest vellykkede, fordi han med sine nye medspillende – sin søn Paul Svanberg på trommer og danske Thomas Fønnesbæk på bas – har fået tilført en helt anden kraft til sit spil end før.

Svanberg og Fønnesbæk driver ham frem, trods kraften slet ikke er uden ynde, og Fønnesbæk demonstrerer desuden her en melodisk idérigdom i sit solospil langt mere avanceret end denne signatur har hørt det før.

Et enkelt tidligere indspillet nummer med en blæserkvintet føjer sig smukt ind i helheden. Gå trygt ombord på det nordiske zen-skib KOAN.

Peter H. Larsen

Prophone PCD 137. LJ (p), Thomas Fønnesbæk (b), Paul Svanberg (d), Charlotte Norholt (fl), Peter Kirstein (obo), Swante Wik (cl), Erik Sandberg (frh), Etienne Boudreault (bassoon). Göteborg 2008 & 2012 (trio).

JOHANESSON, SCHULTZ & BERGLUND

FEATURING JACOB KARLZON

CAUSE AND EFFECT

Trommeslageren Peter Johannesson og guitaristen Max Schultz, er næppe kendt i bredere kredse hertilands. Ikke desto mindre indtager de en betydningsfuld rolle på den svenske jazzscene, hvor de begge har været aktive i omkring 25 år. På CAUSE AND EFFECT har de allieret sig med bassisten fra EST – Esbjörn Svenssons Trio – Dan Berglund, hvis samarbejde med Schultz rækker adskillige år tilbage. På enkelte numre er tilføjet pianisten Jacob Karlzon, og på et enkelt høres trompetisten Peter Asplund. Af cd'ens 11 numre er godt en tredjedel skrevet i fællesskab af de tre hovedaktører. Tre er af Max Schultz, og så tegner Coltrane, Björk, Jimi Hendrix og Stravinskij sig hver for et enkelt.

På tre af de fælles numre, hvor også Karlzon optræder, finder vi den samme enkelthed og energi, der også findes hos førnævnte EST. Ellers er pladen præget af ro og fordybelse; ingen føler tilsyneladende trang til at spille med musklerne. Der er god plads til at alle kan udfolde sig i det spraglede repertoire, og alle spiller med stor autoritet og dygtighed og respekt for de andre.

Ole Nimand

Prophone. Peter Johannesson (d), Max Schultz (g), Dan Berglund (b), Jacob Karlzon (p), Peter Asplund (tp). Stockholm 2012.

[[[saxros]]]

LAUER LARGE

LESS BEAT MORE!

På papiret alene ser det således ud: Et tysk storband ledet af en 28-åring spiller bearbejdelser af Beatles-melodier. Inden forestillingerne forvilder sig i tilvante (fordomsfulde?) baner, er det om at få sat skiven i *drive*. Eventuelle fordomme kan vel blive hængende til lidt forbi midten af det indledende, ti minutter lange stykke, men derfra er der ingen vej tilbage: Det er og forbliver en ganske usædvanligt original musik, man

hører på resten af pladen. Den konventionelle start med Mingus-påvirket *drive* og temposkift er slet ikke ueffen, men altsax-solisten glider konturløst rundt i *riff*-underlaget, så det kan bekymre om flere ordinære orkestermusikere skal på solist-listen. Men så stilner orkestermaskinen og åbner for en luftig nedtoning, ført af to guitarister.

Herfra tegner sig snart et teknisk veludrustet orkester med samstemt engagement og kapabilitet for komplekse og nuancerige arrangementer, formet og ledet af den unge, usædvanlig talentfulde trombonist og komponist Johannes Lauer. Beatles-melodierne falder mig ugenkendelige og er da også primært impulsgrundlag for Lauers nye kompositioner. Samtidig som han står på jazztraditionens grund med bl.a. Gil Evans langt fremme i bagagen, synes også europæiske komponister som Stravinsky, Olivier Messiaen og Lutoslawski mht. kolorit og dynamik at kunne have influeret hans musik.

Men Lauer har helt udviklet sit eget orkestrale sprog med bl.a. virtuos brug af fragmenteringer og kontrasteringer af instrumentgrupper og enkeltinstrumenter, der ofte undervejs smelter sammen eller krydser hinanden og skaber prismatiske og kalejdoskopiske associationer (f.eks. *Preiselbeersosse* og *Wenn Ich Noch Nicht Gestorben Bin*). Og lytteren både mødes med indforståede invitationer og hensættes til frydefulde overraskelser. Lauer er slet og ret lidt af en troldmand med stramme mål for musikken. Intet får plads for effektens skyld, alt genstår som fremelskede underfuldheder. Musikken synes ofte formet og arrangeret omkring et eller flere soloinstrumenter i luftigt vævede mønstre, og solisterne er suverænt indforståede i musikkens ånd og partiturer.

Large Lauer er en glædelig begivenhed og en markant fornyelse i jazzens klangorienterede orkestertradition, som vi nu endelig fatter, vi har længtes efter.

Bjarne Søltøft

Jazzwerkstatt. Johannes Lauer (dir, tb), Matthias Schreifl, Matthias Spillmann (tp / flh), Kasper Tranberg (tp), Simon Harrer, Andreas Tschopp (tb), Gerhard Gschlössl (tb, sous), Wanja Slavin (ss / as / ts), Christian Weidner (as / ts), Reto Suhner (ss / as / alt-cl / fl), Domenic Landolf (ts / b-cl / a-fl), Steffen Schorn (bs / contra-alt-cl / b-fl), Ronny Graupe, Christian Kögel (g), Henning Sievert (b), Andreas Haberl (d). Berlin 2010.

[[[saxros]]]

CHARLES LLOYD / JASON MORAN

HAGAR'S SONG

Det er kendetegnet for nogle af de største jazzmusikere, at de bliver betegnet som historiefortællere. Hermed menes ofte en evne til at komponere stringente musikalske forløb, der rummer en følelsesmæssig dybde, der samler erfaring og visdom kondenseret på en måde, så musikken får en merbetydning, der ikke bare handler om toner og teknik, men selve den menneskelige tilværelse på godt og ondt.

Saxofonisten Charles Lloyd er en af jazzens store fortællere. Hans musik er som en flod, der har bevæget sig i mange retninger, men især på sine gamle dage, har han fundet tilbage til musikkens kilde og til en skrøbelighed, der er svær at fange i ord. Lloyd har samtidig bestandigt formået at samle en række toneangivende musikere omkring sig. En af de vigtigste (og seneste i rækken) er pianisten Jason Moran, som i selskab med

mesteren har fundet ind til en mere klassisk skønhed end den postmodernistiske æstetik, han har dyrket med sin trio, The Bandwagon. Morans eklekticisme skinner dog stadig igennem på duopladen med Lloyd: HAGAR'S SONG, hvor hans encyklopædiske kendskab til klavergenrer som *ragtime* og *stride* kommer ham til gode, når han skal variere sit akkompagnement. Moran er dog først og fremmest sin egen. Han spiller følsomt og kan samtidig svømme dybt i bluesmusikkens brønd og angribe klaveret med avantgardistisk opfindsomhed.

Pladen begynder med tre klassikere af de herrer Strayhorn, Ellington og Gershwin, men det er Lloyds egen *Hagar Suite*, der er højdepunktet. I fem kompositioner graver han i sin egen familiehistorie og fortæller i musik om kvinden Hagars liv, der samtidig er en del af den afroamerikanske historie – med slaveriet som en af de alvorligste skamletter på frihedens kontinent.

Lloyd veksler mellem fløjte og saxofon og får formidlet både drømme og jordnær smerte og nærmest som et appendiks til historien om Hagar slutter albummet af med to moderne *spirituals*: Bob Dylans *I Shall Be Released* og en af de smukkeste popsange nogensinde, Brian Wilsons *God Only Knows*, hvor melodien træder nøgent og majestætisk frem. Hermed sættes historien om Hagar fornemt i relief med to sange, der både dækker frihedslængslen og den religiøse søgen efter mening. Musikken her synger om smerte og forløsning og bliver samtidig i sig selv en bekræftelse af livet. Sådan kan kun en stor historiefortæller spille.

Jakob Bækgaard

ECM. CL (s / fl), Jason Moran (p, tamb). USA 2012.

[[[saxros]]]

JOE LOVANO US FIVE

CROSS CULTURE

Endnu en udgivelse fra den store Joe Lovano, som sidste sommer gav os så mange gode oplevelser på jazzstævnet på Vallekilde Højskole. Og endnu engang holder den høje kvalitet med hans tæt sammenspillede gruppe *Us Five*. Gruppen er i dette tilfælde undervejs udvidet med ekstra guitar og bas.

I centrum fortsat Joe Lovano, en af saxofonens store mestre, med den smukke, luftige og udtryksfulde tone, og musik, der også stiller krav til koncentration hos lytteren i en række forløb fra helt frie eksperimenter over modale latinting, bebop til en smuk balladefortolkning af Ellingtons *Star Crossed Lovers*.

Endnu engang stor ære til de to trommeslagere, hvis samarbejde er eksemplarisk, mens basserne og klaveret denne gang mere har akkompagnerende roller.

Og endnu en gang respekt til tekniker James Farber, som på smukkeste vis har fanget og transformeret detaljerne i musikken til to højtalere. Til gengæld må det undre, at et så estimeret pladeselskab som Blue Note i disse tider, hvor cd-markedet er under pres fra diverse *downloads*, leverer sådan en gang dårlig layout med ulæselig gnidret tekst. En booklet er en vital del af en cd-udgivelse, hvor man kan hente information og uddybende kommentarer, der ikke på samme måde er tilgængelig på Internettet.

Ole Matthiessen

Blue Note. JL (ss / ts), Lionel Loueke (g), James Whitman (p), Peter Slavov, Esperanza Spalding (b), Otis Brown III, Fransisco Mela (d). New York 2012.

JAN LUNDGREN

MAN IN THE FOG

Jan Lundgren er en glimrende pianist. Det har han blandt andet vist i sine egne trioindspilninger og – som vi også har hørt det herhjemme – i sit samarbejde med tenorsaxofonisten Scott Hamilton. Med sin nye udgivelse, en soloklaverplade, har han imidlertid været mindre heldig. Her præsenterer han et par klassiske musikstykker, Leo Delibes' *The Maids Of Cadiz* og Gabriel Faurés' *Après èn rève*, i egne bearbejdelser, et tema af Jerry Goldsmith fra Roman Polanskis film CHINATOWN, en standard af Victor Schertzinger, *I Don't Want to Cry Anymore*, brasilianske Chico Buarques *As Vitrines* samt to egne og tre andre kompositioner af svensk oprindelse.

Ikke et repertoire, der umiddelbart kalder på en jazzmusiker, og det bærer pladen da også præg af. Det store flertal af numrene fremføres rubato på en underspillet måde og med nogenlunde samme tempofornemmelse og pedalen i bund, således at helhedsudtrykket bliver udflydende, uden at det er lykkedes Lundgren at give det enkelte indslag sin egen, selvstændige karakter. Det kan i bedste fald lyde ganske kønt, men specielt interessant er det ikke.

Der er dog nogle numre, der skiller sig lidt ud. Både i Håkan Rydins *Twenty-Five Years* og i Chico Buarques' *As Vitrines* finder man lyse øjeblikke, men bedst er Bo Nilssons folkloristisk-influerede *En lång väntan för väntans skull*, der ganske åbenlyst er inspireret af Jan Johanssons fortolkninger af den svenske folkeviseskat.

Boris Rabinowitsch

Bee Jazz. JL (p). Oslo 2011.

[[[saxros]]]

RUDRESH MAHANTHAPPA

GAMAK

Det er ganske utroligt – men sandt! Jazzen kan stadig diske op med musikere, som bringer genren og musik i det hele taget i nye retninger. Den indisk-amerikanske saxofonist Rudresh Mahanthappa har med rette fået megen ros – stort set siden han for alvor dukkede op på jazzscenen for over ti år siden. Senest blev han kåret af det amerikanske jazzmagasin *Down Beats* kritikere, som årets alt-saxofonist. Hvad er det han kan og har han allerede toppet?

Det er der ikke noget der tyder på med det seneste udspil. Her er han atter sammen med trommeslageren Dan Weiss og bassisten Francois Moutin, som han spillede med allerede i 2002. Med tilføjelsen af guitaristen Dave Fiuczynski fra bl.a. *Screaming Headless Torsos* har Rudresh fundet sammen med en *partner in crime*. Det er ikke fordi der er noget himmelråbende epokegørende i at blande jazzten med stilarter fra andre verdensdele. Det gjorde Duke Ellington såmænd også. Det der er spændende og

udviklende er, når det smelter sammen på nye og overraskende måder. Hos Mahanthappa vokser blomsterne frem de mest usandsynlige steder.

Punket attitude blandet med skæve funky guitarfigurer. Heftige el-spade-udladninger. Brutal og fyldig saxofon. Det er nogle af de elementer, der mødes med indiske, kinesiske og afrikanske musiktraditioner. Fiuczynski har studeret musik i mange verdensdele, specielt Asien. Manhanthappa er ligeledes en musikalsk svamp, der opsuger alverdens genrer og stilarter. Mest tydelig er hans sydindiske baggrund. Når han så på afslutningsnummeret *Majesty Of The Blues* blæser det hele et *no wave*-stykke er målet fuldt. Der sættes en tyk streg under, at Rudresh Mahanthappa er en saxofonist og *bandleader* i særklasse. GAMAK bliver et album, der også huskes når året skal gøres op.

Niels Overgård

ACT Records. RM (as), David Fiuczynski (el-g), Francois Moutin (b), Dan Weiss (d).
USA 2012.

MARATONE QUINTET

FINDING THE WAY

Den finske Maratone Quintet, der blev dannet i 2004, deltog i 2006 i konkurrencen Young Nordic Jazz Comets og udsendte i 2008 debut-albummet SETTING OUT. Så trods musikernes unge alder har de spillet sammen en del år – og det kan høres på den post-bebop-influerede musik, der bliver afleveret uden slinger i valsen og med en upåtaget og naturlig selvsikkerhed. Musikken svarer gruppen selv for; trompetisten Marti Vesala tegner sig dog for halvdelen af repertoireet, der er udadvendt og giver godt afsæt for musikernes improvisationer. Der er luft og lethed i musikken, der kan lede tankerne hen på Kenny Wheelers musikalske univers; måske er det derfor, et af numrene hedder *Wheels for Ken*. Selvom der ikke er tale om banebrydende musik, besidder den en friskhed og umiddelbarhed, der straks fanger lytteren. Vesala er en spændende solist med en elegant og delikat tone, der klinger godt sammen med Markus Tiros vellydende Scofield-inspirerede guitar. Maratone Quintet er et nyt og overraskende behageligt bekendtskab.

Ole Nimand

Prophone. Martti Vesala (tp / flh), Markus Tiiro (g), Petri Rahikkala (p), Mikko Pellinen (b), Juho Peltoniemi (d, perc). Finland 2011.

[[[saxros]]]

MARKO MARTINOVIC

QUINTESSENCE

Det er altid rart at blive positivt overrasket. Som med denne cd med den fremragende pianist Marko Martinovic, som jeg med skam må erkende, at jeg ikke kendte. Her er han i perfekt sammenspil med den litauiske altsaxofonist Tomas Malajevas, de to amerikanere, trommeslageren Kevin Brow og bassisten Craig Earle samt ikke mindst den geniale norske tenorsaxofonist Marius Neset.

Martinovic har begået ti fine kompositioner, der låner lidt fra hele jazzhistorien, på nær den deciderede elektriske fusion. Det er klassisk akustisk jazz med stor inspiration fra folk

som Wayne Shorter, Miles Davis' 1960er-grupper og med gennemskrevne arrangementer, der alle giver mening. Ind i mellem er musikken lettere avanceret, men den går aldrig hen og bliver afvisende. Musikerne formår at fastholde fokus og bevare såvel pulsen som det integrerede sammenspil cd'en igennem og man overraskes fra nummer til nummer over Martinovic' kompositoriske fantasi; ikke to numre ligner hinanden og der flyder en strøm af glæde og forårsstemning gennem musikken. Indspilningen har to år på bagen, så jeg ser med glæde frem til næste udspil, der må være lige på trapperne. En udelt fornøjelse.

Niels Christensen

Gateway. MM (p), Tomas Malajevs (as), Marius Neset (ts), Craig Earle (b), Kevin Brown (d). Danmark 2011.

[[[essay box]]]

IN A MEZZ ... MED BECHET SOM REDNINGSMAND

King Jazz Records Story – Sidney Bechet & Mezz Mezzrow

De første King Jazz-plader var allerede kendt i Danmark, da klarinettisten Mezz Mezzrows selvbiografi REALLY THE BLUES i 1954 udkom her under den noget mere relevante titel: MIN ASKE TIL DE SORTE. For Mezzrow, som i fødebyen Chicago oplevede de sorte musikere, der var emigreret nordpå fra New Orleans, ville, groft sagt, hellere have været neger. Hans vidtløftige (og meget upålidelige) skildring af en næsegrus beundrer af NO-jazzen, var begyndelsen på hans selv-iscenesættelse som *one of the boys*. Han masede sig ind overalt, men selv om han f.eks. står opført på en Lionel Hampton-indspilning fra 1937 i selskab med så fremragende Ellington-instrumentalister som trompetisten Cootie Williams, basunisten Lawrence Brown og altsaxofonisten Johnny Hodges, spiller han ikke en tone: hans job var angiveligt at levere den også dengang altid efterspurgte cannabis, og han praler da også i sin bog med en fængselsdom for besiddelse af 60 *reefers*. Musikerkolleger var særdeles diplomatiske, når de blev udspurgt om hans evner. En noget *backhanded compliment* lød på, at han bestemt havde en usædvanlig fornemmelse for blues – bare synd, at han ikke kunne spille klarinet...

Men hans selvpromovering som traditions-bevarer passede som fod i hose til den dogmatiske franske jazzskribent Hugues Pannasie, som under et USA-ophold i 1938 også gjorde sit ved at arrangere nogle indspilninger, hvor Mezzrow høres i selskab med NO-trompetisten Tommy Ladnier og sopransaxofonisten Sidney Bechet. Det gav de følgende år den entreprenante Mezzrow så megen medvind i de amerikanske New Orleans-*Revival*-kredse, at han sammen med et par venner i 1945 kunne etablere et slags ad hoc pladeselskab: King Jazz (!), der kun skulle indspille ham og vennerne. Det var nogle årtier før andre for alvor kom på den tanke.

I Danmark blev især den del af produktionen, der havde sopransaxofonisten Sidney Bechet og Mezzrow i front, ren kult. En af de mere ikoniske skæringer, *Out Of The Gallion*, gav ligefrem navn til et københavnsk band med navnet The Gallions.

Nu har Storyville udsendt hele det ellers beskedne King-Jazz katalog i en fem CD-box – komplet med alternative *takes* og langt senere indtalte kommentarer fra Mezzrow, hvori han ikke just undervurderer sig selv. Han var da selvfølgelig også A&R-mand for selskabets forskellige sessions 1945-47. Og det mærkes. Repertoire-delen bestod alt overvejende af blues, og som kurator gav han også detail-instruktioner til musikerne. En hel session tilfaldt f.eks. den ellers udmærkede blues-pianist Sammy Price, som iflg. Chris Albertsons fremragende noter fik at vide, at han godt kunne glemme alt om sine ”moderne” akkorder (en mere swing-præget harmonisering) til fordel for traditionel harmonisering.

Mezz vidste kort sagt bedst, og derfor skulle også f.eks. ensemble-numrene være så meget på-stedet-improviseret, at planlægning ikke rigtigt kom på tale. Det er nok derfor, at man finder fra et til fire alternative *takes* af de fleste titler. *Tommy's Blues* indledes dertil med Mezzrows ”spontane” spørgsmål til Bechet om, han husker nummeret fra deres 1938-session med Ladnier – og samme procedure gentager sig på det alternative *take*. Så meget for det spontane. Mange af numrene er så ellers kollektiv improvisation, hvad der ikke var smart, når hovedmanden, Sidney Bechet, var så naturligt dominerende, at han nærmest druknede de øvrige, lejlighedsvis også trompetisten Hot Lips Page, som medvirkede på et par *sessions*. At numre herfra (bl.a. *The Sheik of Araby*) med den i alle henseender store Big Sid Catlett bag trommerne affødte en entusiastisk, om end ikke specielt gennemsigtig, musiceren er imidlertid en kendsgerning. Det er dog stadig valget af et fortidigt spille-koncept og ditto rytmegrupper, der, ikke mindst når Bechet og Mezzrow er alene i front, afføder en del slæbende *langweilig* blues-messen.

MEN: der er, som nævnt, også mange numre, hvor det går langt bedre end man kunne forvente. Det gælder ikke mindst en session fra 1947, hvor medspillerne er Sammy Price, bassisten ”Pops” Foster og trommeslageren Kaiser Marshall. Her høres Foster i små solo-indsatser på rigtig gammeldags *slapping bass*, mens Marshall (få dage før sin død) og Mezzrow, som forståeligt så op til Bechet, lader ham føre ordet, og nøjes ofte med at spille en loyal bi-stemme. Han lader sig faktisk også høre i adskillige acceptable solo-indsatser: Blues-fornemmelse har han ubestrideligt.

På en række numre medvirker også diverse vokalister, herunder også Hot Lips Page. Især gør Pleasant Joe og hustruen Coot Grant sig bemærket med et par autentiske, om end ret folkloristiske museale duetter. Det var jo fortiden, der skulle fejres. På alle *sessions* er det dog Bechet, som med sit uovertrufne *drive* stjæler billedet. Men hvor meget bedre havde både han – og f.eks. også Lips Page – lydt, hvis man ikke var underlagt Mezzrows A&R-diktater. Tænk bare på Bechets 1957-indspilninger fra Paris med en ”moderne” rytmegruppe med bl.a. trommeslager Kenny Clarke. Alligevel lod Bechet sig ikke kue. Med sin ukuelige blanding af majestætisk autoritet og sprudlende begejstring stråler han over alle andre som en veritabel Moder Sol: Altså en genudgivelse af musik på godt og ondt – og Bechet!

Jørgen Siegumfeldt

Storyville. 5 CD-box. Kollektiv besætning: S.B. (ss), M.M. (cl). Hot Lips Page (tp / voc), Sammy Price, Fitz Wetson, Wesley ”Sox” Wilson (p, voc), Danny Barker (g), George

“Pops” Foster, Wellman Braud (b), Big Sid Catlett, Kaiser Marshall, Warren “Baby” Dodds (d). Pleasant Joe, Douglas Daniels, Coot Grant (voc). NY & Chicago 1945-47.

MO' BLOW

GIMME THE BOOTS

Indtil disse unge tyskere entrede jazzscenen med debuten FOR THOSE ABOUT TO FUNK og genskabte *The Sound of The 70's* i deres finpolerede retro-funk, havde den svenske trombonist, Nils Landgren, nærmest siddet med patentet på at have introduceret genren på pladeselskabet ACT. Med deres nu anden udgivelse har de fire funkløver: Falk, Klein, Fleischer og Seidel nu omsider formået at fortrænge Landgren til producerbænken og dét er der kommet en særdeles slagkraftig funkplade ud af.

Mo' Blow har skrevet al materialet selv, som dog uden at fremstå videre originalt, får præsenteret fine arrangementer og lækre detaljer. Som noget opsigtsvækkende kan man høre Falk mestre en *didgeridoo* på titelnummerets intro. Fremhæves skal også de lidt roligere numre som *When Bunny Went Bonkers* og den smoothjazz-inspirerede *Winter Came Early*, der adskiller sig fra den lidt skabelonagtige tendens, der hviler over meget af musikken.

Lidt ærgerligt, for på spillesiden er der intet at sætte fingeren på. De fire musikere er ganske enkelt godt sammenspillede efter ti år på de tyske jazzklubber. Kan man af og til mærke en vis stivhed i deres *grooves*, så opvejes det netop af de unge musikeres overlegenhed og spilleglæde. Tysk blærerøvs-funk, der i den grad løfter fødderne fra gulvet. *Get Up 'n' Dance!*

Brian Petro

ACT, Felix F. Falk (s / didgeridoo / perc), Matti Klein (el-p), Tobias Fleischer (b), André Seidel (d). Tyskland 2013.

[[[saxros]]]

THELONIOUS MONK QUARTET WITH JOHNNY GRIFFIN

COMPLETE LIVE AT THE FIVE SPOT

Der er Monk med Coltrane! Der er Monk med Charlie Rouse, masser. Og så er der Monk med Griffin. Undskyld Rouse, men du rykker fire felter tilbage, når vi nu kan høre to timer og 17 minutter *live* fra The Five Spot i New York 1958.

Griffin spillede med Monk det meste af 1958, (efter Coltrane og inden Rouse) og disse optagelser må være det bedste, der findes med fire fabelagtigt veloplagte musikere, meget *live*, meget atmosfære og glimrende lyd. En ældre vinyl med en lille del af dette stof lader sig dårligt spille, derfor er genopdagelsen stor.

Griffin kan sin Monk, men er ikke slavisk fortolker som f.eks. Rouse, han springer ud, kører blueskor, dykker ned, tager kontrol og er stjerne på sine egne betingelser. Og det er tydeligt at Monk er med på Griffs energi og fantasier over de geniale temaer.

De er der alle sammen fra *Misterioso* over *Evidence*, *Rhythm-A-Ning*, *In Walked Bud*, *Epistrophy*, *'Round Midnight* til *Nutty*, en snes i alt, foruden et par solonumre fra Monk.

Der er skreven en del om Monks vanskeligheder med at kommunikere med andre mennesker. Ifølge Griffin var det ikke så svært. "Han var som en åben bog, ganske vidst på et fremmed sprog, men jeg lærte da at læse den. *He made a lot of sense*, man kunne godt vente nogle uger på et svar på et spørgsmål. Men så var det helt klart."

Griffins lynhurtige frasering og grænseoverskridende ideer fra det enkle til det yderste af bladet sker med største rytmiske fornemmelse i hvert et kor. Det får Monks melodier til at stå som solskin. Bag ham Abdul Maliks tuk-tuk bas og Roy Haynes i elegant hopla.

Rhythm.

Efterhånden som optagelserne fra to varme aftener i juli og august skrider frem er det mærkbart at august-nætterne var de tætteste. Versionen af *Blue Monk* er næppe overgået. Monks små sentimentaler *Just A Gigolo*- og *Sweet Stranger*-soli er gribende. Samt et fint bonusnummer med bl.a. Donald Byrd.

Kort sagt: kom ind i noget af det bedste *live*-jazz med de største kanoner på dækket. Et godt trip.

Henrik Wolsgaard-Iversen

PHONIX. TM (p), Johnny Griffin (ts), Ahmed-Abdul Malik (b), Roy Haynes / Art Blakey (d) NY 1958. **Genudgivelse.**

VERONICA MORTENSEN

CATCHING WAVES

Med sin sikre og varme stemme kan Veronica Mortensen formidle en musikalsk troværdighed, der gør noget mere end at aftvinge respekt hos lytteren. Man føler sig virkelig inviteret indenfor i musikken, og når man er derinde, kan man let lade sig forføre af de mange stemninger, som hun kan skabe. *CATCHING WAVES* viser igen, hvordan hun både mestrer sangforedraget og samtidig simpelthen er teknisk dygtig som en anden instrumentalist. Som komponist er hun ydermere ophavsmand til hovedparten af musikken, og cd'en virker ganske helstøbt med en gruppe af musikere, som er med til at skabe indtrykket af en rent ud sagt lækker og gennemarbejdet produktion.

Når man har lyttet *CATCHING WAVES* igennem mere end en håndfuld gange er det slående, hvilke fornemme fraseringer, Veronica Mortensen benytter sig af. Det virker, som om hun har en let og ubesværet tilgang til sin musik, hvilket måske dog alligevel dækker over hårdt arbejde? Uimodståeligt er det i *uptempo*-numrene, eksempelvis i *A Toast of Wine*, hvor den musikalske energi understøttes i et kongenialt samarbejde med musikerne, ikke mindst Peter Asplund på trompet, der får nummeret til at flyve af sted. Eller i Lars Janssons *Simple Sense of Being*, hvor hun finder en hvile i ordenes udstrækning som en rytmisk kontrast til tempoet. Ét nummer blandt flere, der vidner om det *drive*, musikken har – melodisk og rytmisk ganske fængende.

Klangligt er det svært at sætte Veronica Mortensen i en bestemt kategori – hendes stemme kan lyde både ung og moden, på én gang uforbeholden, umiddelbar, og med kant. Og hvor end hun kan opvise et sprudlende overskud, kan hun også være så sagtmødig som i *This Is Not a Love Song*, at det forplanter sig til lytteren. Eller eftertænksom og sjælfuld som i *Enjoy the Ride*. Her som overalt på cd'en følt og

komplementært akkompagneret af Mads Bærentzen, som fortsætter sit ekstremt høje niveau som pianist i disse år med sin medvirken på endnu en cd-udgivelse. Også Asplund er i fin form med underfundige, vilde eller slet og ret smukke soloer, og Kristor Brødsgaard og Anton Eger fuldender kvartetten bag sangerinden med spilleglæde og tæft for at lægge et fint fundament, om der spilles i dur eller mol, afdæmpet eller funky.

Hvis jazzen havde haft sin hitliste over aktuelle populære numre, kunne CATCHING WAVES sagtens have kandideret til den med flere bud. Der kan være dem, som synes, at musikken er en kende for *smooth*, men dét, der står tilbage for denne lytter, er indtrykket af en sangerinde med stor karakterfuldhed. Udadvendt, udtryksfuld musik med en tydelig jazzåre, som lægger flere alen til Veronica Mortensens kvaliteter, som vi har kendt hende gennem en halv snes år.

Jakob Hassing

Stunt. VM (voc), Mads Bærentzen (p, el-p), Kristor Brødsgaard (b), Anton Eger (d, perc), Peter Asplund (tp). Sverige & Danmark 2012.

[[[saxros]]]

MARIUS NESET

BIRDS

Så kom den! Efterfølgeren til den norske tenor- og sopransaxofonist Marius Nesets banebrydende debut fra 2011, GOLDEN EXPLOSION. Og hvilken efterfølger. Neset fortsætter, hvor han slap og lægger med denne udgivelse yderligere alen til sin vækst. Marius Neset suger alle musikalske indtryk ind, kasserer det ligegyldige og arbejder videre med det dybe, det udtryks- og meningsfulde og det udviklende. Skabet sættes på plads fra starten af denne frydefulde cd; *Birds* er et frenetisk og fantastisk veltilrettelagt stykke programmusik, der i sin rytmiske kompleksitet fuldstændig tager pusten fra lytteren. Og det høje niveau bevares cd'en igennem.

På 11 *tracks* henter Marius Neset inspirationer fra romantikken, fra avantgarden, fra det provokerende, fra det flabede og afslutter cd'en med kompositionen *Fanfare*, der giver frydefulde mindelser om Ravel's *Bolero*. En mini-symfoni, bygget op omkring en repeterende, rytmisk kompliceret og gradvist udviklende figur, der ikklædes stadigt afvekslende gevandter, farver og udtryk og som slutter med et brag som den afsluttende raket i et Tivoli-fyrværkeri helt oppe i den natsorte himmel. De musikalske referencer er utallige, og jeg hører så vidt forskellige berøringsflader som Stravinsky, Joe Zawinul, Frank Zappa, Joe Henderson og Bill Evans.

Med sig på dette – og undskyld den slet skjulte og næsegrus beundring – mesterværk, har Marius Neset sin faste gruppe, den engelske pianist Ivo Neame, vibrafonisten Jim Hart, bassisten Jasper Høiby og trommeslageren Anton Eger. De suppleres af fine ensemblemusikere, som lægger den smukke harmoniske bund for de Nesetske udladninger, deriblandt fløjtenisten Ingrid Neset, accordion-spilleren Bjarke Mogensen og basunisten Peter Jensen. Marius Nesets fantasi og evne til at skrue musik sammen, uden at kamme over i benovelse over egen dygtighed, er fuldstændig enestående. Alt hvad han komponerer og arrangerer giver mening, han er en teknisk begavelse på sit instrument, en

dybt personlig solist, som også giver plads til de andre musikere, og har en fortræffelig smag. Det er sjældent at en enkelt cd har bemægtiget sig hjemmets afspiller så meget gennem de sidste par uger, som Marius Nesets BIRDS. Den vil med garanti ikke ryge ind i reolen lige med det samme.

Niels Christensen

EditionRecords. MN (ts / ss), Ivo Neame (p), Jim Hart (vib), Jasper Høiby (b), Anton Eger (d) m.fl., England 2013.

HUGO RASMUSSEN ALL STARZ & THE HUGO RASMUSSEN TRIO

HUGO ... PARTLY LIVE

Det er ikke kun Hugo Rasmussens fysiognomi, der udstråler en aura af *feel good*. Det gælder også musikken, når man hører ham *live* i hans relativt nye karriere som kapelmester. Alene repertoiret af *standards*, blues og iørefaldende *riffs* signalerer publikums-venlig genkendelighed. Med et hold noget yngre musikere – der pga. deres udfoldelser i også noget mere kontemporære sammenhæng lever op til den slidte *All Stars*-etiket – giver Rasmussen & venner således publikum opdateret *mainstream* for et jazz-voksnet publikum. Det gør dermed også *live*-koncerterne til en social oplevelse: Her kan alle umiddelbart være med.

Rasmussens vanlige opstilling kan være lidt *ad hoc*, men på hans cd møder vi hans hyppigst anvendte blæser-konstellation med trompetisten Kasper Tranberg, basunisten Mads Hyhne og tenorsaxofonisten Jakob Dinesen. Alle præsenteret i omhyggeligt tilrettelagt regi som på enhver velforberedt studie-indspilning. Iflg. noterne er cd'ens trio-indspilninger imidlertid foretaget hjemme hos kapelmesteren, mens *All Starz*-skæringerne er afviklet i et rigtigt studie foran et beskedent publikum. Det kan gøre det svært at skelne kategorierne på denne såkaldt *PARTLY LIVE*-cd. Især fordi der i de såkaldt trio-numre ofte forekommer at være blæser-baggrunde, der kræver mere end tre instrumentalister.

Det mest åbenbare *live*-nummer er Tranbergs *feature*-præsentation af *Basin Street Blues*, hvor hovedpersonen i *corrida*-humør intonerer knivskarpt eksekverede pasodoble-fraseringer som en overraskende intro til den gamle traver. Det kan ikke være meget bedre. Det kan de fleste øvrige solo-præstationer sådan set heller ikke: Hverken Dinesens udsøgte *balladeering*, Hyhnes jordbundne lyrik eller kapelmesterens enkle og næsten bevægende destillater af forlægget, f.eks. i *Over The Rainbow*. Tilsammen giver det en stribe udmærkede enkelt-numre, hvor der også er plads til inspireret *interaction*, når hornenes tonerækker i *uptempo*-numre snor sig ud og ind blandt hinanden. Repertoiret er konceptets velkendte, her dog tilføjet et genre-loyalt tema af den lydhøre pianist Heine Hansen.

Man (og måske især producer Dinesen) har således koncentreret sig om prisværdigt fokuserede numre. Hørt *en suite* efterlader de dog ikke samme musikantiske indtryk, som vi kender fra orkestrets almindelige koncerter. Vil nogen så kunne sætte nogen finger på denne cd's musik? Ja. Lige præcis dem, som havde forventet noget, der minder om Hugo-Rasmussen-gruppens særlige *brand* af uformel koncert-oplevelse. Personligt finder jeg pladen lidt for pæn.

Jørgen Siegumfeldt

Stunt Records. HR (b), Kasper Tranberg (tp), Mads Hyhne (tb), Jakob Dinesen (ts), Heine Hansen (p), Kresten Osgood (d). Kbh. 2008 og 2012.

[[[saxros]]]

PETER ROSENDAL

OLD MAN'S KITCHEN

Man skal være hurtig for at følge Peter Rosendals indfald og ideer. Rosendal – en af dansk jazz' yngre, dynamiske ildsjæle – har mange jern i ilden, deriblandt en solistkarriere med dertil hørende cd-udgivelser i eget navn. Coveret er en farverig, broget collage af fabulerede sammensætninger – hvilket perfekt illustrerer det musikalske indhold på OLD MAN'S KITCHEN. Rosendal rører grundigt rundt i den postmoderne gryde og fører lytteren gennem både seriøse, semi-klassiske passager og små humoristiske vignetter. Hvad skal man tage alvorligt, og hvad er en joke, når kammermusikken og det avantgardistiske tonesprog mødes i en cocktail, der muligvis kan gøre én ør i hovedet ved overdreven indtagelse?

Kort sagt er dette én af de cd'er, det ikke er let for anmelderen at give entydige ord med på vejen, endsige en konkluderende bedømmelse. For at blive i cd-titlens metaforik, så serverer Rosendal og hans musikere alt godt fra havet, og ingredienserne er talrige. Forskellige klangbilleder skaber indtryk af, at nyt og gammelt mødes og brydes gennem komponisten og kapelmesteren Rosendals egensindige fortolkning af musikhistorien – og ikke kun jazzens. Eksempelvis minder violinisten Kristian Jørgensens indsats ind imellem om noget, der kunne lyde som centraleuropæisk salonmusik eller kammermusik som nævnt, og Rosendal selv giver sig selv i kast med bl.a. nogle Chopin-agtige klange, smukt og stramt. Peter Jensens trombone og Peter Fuglsangs klarinet bidrager fint, underfundigt eller fandenivoldsk, eksempelvis i titelnummeret, der med sin taktart også er temmelig konventionsbrydende. Et nummer kan udvikle sig i en helt anden retning end forventet – så man sidder tilbage og tænker, om Rosendal driver gæk med én, eller hvad meningen i det hele taget er? Instrumenter tager over, hvor andre slipper, eller glider umærkeligt over i hinanden, og musikken finder frem til en puls, der kommer til at drive musikken videre frem eller bliver basis for spidsfindig leg og fantasi.

Rosendal er en personlig solist, som i det selvskabte virvar omkring sig kan skabe både surreelle, drømmeagtige stemninger og formulere sig lynsnart præcist og adræt – bogstaveligt talt spillende på hele klaviaturet – og ydermere skabe egne små, indforståede parafraaser og nedslag på pianospillet historie.

Sært fascinerende er OLD MAN'S KITCHEN, og når man finder en oase i en perle som *Bamboo* – der sætter cd'ens tydeligste jazzaftryk – er man klar over, at dette er musik på betydeligt plan – med en begavet komponist ved pianoet. Måske dansk jazz' svar på filmens Quentin Tarantino?!

Jakob Hassing

Stunt. PR (p mm.), Kristian Jørgensen (vln), Peter Fuglsang (cl), Peter Jensen (tb), Kasper Vadsholt (b), Jeppe Gram (d). København 2012.

MORTEN SCHANTZ

CONVEYANCE

Med flere års trioaktivitet sat lidt i baggrunden til fordel for arbejdet med Jazz Kamikaze udsender pianisten Morten Schantz nu et vidnesbyrd om hvad det er, han selv har oppe i ærmet. Jeg skal ikke kunne sige om disse mellemliggende år har været med til at modne eller afklare hans spil, blot konstatere at trioen fungerer med en overdådig indbyrdes lydhørhed.

Med Kamikaze har Schantz været med til at rykke ved nogle grænser, og ved på den foreliggende cd også at bruge materiale af Peter Gabriel, Jeff Buckley og U2, gør han det klart – som bl.a. også Brad Mehldau har gjort det – at det kan give kunstnerisk udbytte at arbejde med materiale hentet langt udenfor jazzen, selvom det nok snarere er trioen end Buckley, der gør dennes *Grace* høreværdig. Men både Schantz' eget titelnummer (med Ankarfeldt og Templeton i seriøs hopla) med fraser, der på samme tid kontrasterer og synes at drive hinanden fremad og gode, gamle *Too Marvelous For Words*, her i absolut ufortænkt syvdelt takt, er musik der tåler at høres mange gange for den gode kombination af legelyst og autoritet. Og at Schantz' beboprødder ikke er visnet helt, er tydeligt i hans afsluttende stykke, der læner sig op ad de veltjente *rhythm changes*.

Glimrende triomusik.

Thorbjørn Sjøgren

Daywood Drive. MS (p), Morten Ankarfeldt (b), Janus Templeton (d). NYC 2010.

[[[saxros]]]

MARK SOLBORG TRIO FEAT. HERB ROBERTSON & EVAN PARKER

THE TREES

“*Rustle, blast, scratch and howl. The world is noisy (and a great place to live)...*”, skriver komponisten og pianisten Django Bates henført i sine poetiske noter til Mark Solborgs nye plade, og lidt længere henne: “*The Earth is a master composer and improviser; it desires a response.*” – Hvilket i bedste ånd er hvad Solborg 3+2 leverer. Sidst førte han med sin “4+4+1” kompositionsmusikken (med improvisationer) til havs på pragtsejlads; nu krabler han intuitivt i skovbunden efter sære vækster og farvekombinationer sammen med triopartnerne, norske bassist Mats Eilertsen og danske trommis Peter Bruun – stærkt ansporet af gæsteveteranerne, trompetist Herb Robertson fra USA og saxofonist Evan Parker fra Storbritannien. Alt er fri improvisation – ikke den furiøse slags, der undertiden kræver iltmaske, men snarere et lyttende, reflekterende, dialogisk (ofte netop to instrumenter i fokus) samspil i generelt roligt åndedræt. Musikken veksler (pr. stykke) i et felt fra tonale lydmalierier (som i *Dark Boat*) til motiviske mønstre (som med Solborgs guitar i *Apples, Apples*), men det meste er reelle blandinger mellem disse poler.

Alt forløber som organiske processer, der passerer igennem det sensitive, det udforskende og det legende. To kortere duostykker for saxofon og guitar, *Skyrækker No. 1* og *No. 2*, er henholdsvis en åben dialogisk improvisation og en nærmest elegisk ballade. *Chestnut and the Woods* er Robertsons viltre, men veldisponerede trompet-*feature* i rum

og mikrofon-ekko, og *Oak And The Alder* indlejrer Parkers tenorsax i en dyb, mørk lydbund og en diskant knitrende tonehimmel. Eksemplerne blot nævnt til illustrering af de varierede parametre, musikken tilsammen udgør. Alle fem musikere er på deres ypperste, men det er lige fuldt den kollektive ånd, hvor ingen står i vejen for hinanden, der fremkalder denne på en gang rodfæstede og underfulde musik.

Alle pladens ti stykker er sublime udvalg fra studieoptagelserne, gjort i kølvandet på fire koncerter i den danske festivalsommer 2011. For hver gennemlytning kribler og krabler det på en ny, pirrende måde fra Solborg & venners indsamlede herbarium.

Eller med Django Bates' fyndige ord: "*Play on, in time with the timeless, bendy rhythm of noble trees, and in beautifully imperfect harmony with the world.*"

Bjarne Søltøft

ILK. Herb Robertson (tp / voc / kalimba / pump org), Evan Parker (ts / ss / kalimba / gong), Mark Solborg (g), Mats Eilertsen (b), Peter Bruun (d / perc / kalimba). Kbh. 2011.

TOMASZ STANKO NEW YORK QUARTET

WISLAWA

Trompetisten Tomasz Stankos seneste udgivelse, *WISLAWA*, følger to spor. Det ene er en hyldest til den polske digterinde Wislawa Szymborska (1923-2012), hvis ord ifølge Stanko: "gav mig mange ideer og indsigter".

Det andet spor er New York. Albummet er indspillet i det berømte æble, hvor Stanko i nogen tid har haft en lejlighed for at komme tættere på metropolens jazzscene. Heldigvis har hans tørst efter autentisk jazzhistorie dog ikke ledt til musikalsk nostalgi, men har i stedet bragt ham i kontakt med nogle af byens hippeste *cats*: bassisten Thomas Morgan, pianisten David Virelles og trommeslageren Gerald Cleaver. Tilsammen udgør de Stankos New York kvartet.

Stanko perfektionerede sin lyriske *sound* på trilogien med sin polske kvartet: *SOUL OF THINGS* (2002), *SUSPENDED NIGHT* (2004) og *LONTANO* (2006) og siden har hans store udfordring været ikke at sidde fast. Det har han undgået ved at tilføje nye lyde på sin palet, heriblandt guitaristen Jakob Bro, som spillede på den forrige udgivelse *DARK EYES* (2009).

Med New York-kvartetten er hans vigtigste nye kort den cubanskfødte Virelles, som ganske vist har en dyb åre af melankoli, der kommer til udtryk på titelnummeret, men også formår at bevæge sig ned i den rytmiske malstrøm, hvor kaos og skønhed befrugter hinanden. I den forstand er han måske den pianist, som kommer tættest på Stankos gamle forbillede og arbejdsgiver, Krzysztof Komeda (1931-1969), hvis musik i høj grad fandt sin styrke i stærke musikalske kontraster.

Det klareste eksempel på Komedas indflydelse er *Assassins*, hvor bølgende udslag mødes med en solid inspiration fra swingmusikken. Her skal det også bemærkes, hvor ubesværet Cleaver driver rytmen frem.

Lederen selv er med sin lyriske messingstemme det naturlige omdrejningspunkt og hans fornemmelse for det, der i det klassiske sprog benævnes *cantus firmus*, den faste melodi, fornægter sig ikke. Sammen med bassisten Thomas Morgan får han skabt et let

og luftigt udtryk, der stadig synes jordbundet. Melankolien bliver ikke flagrende og flygtig, men er grundtonen i en række stærke poetiske fortællinger i lyd, hvor Stanko ikke omkalfatrer sit udtryk, men tilføjer nye velkomne nuancer til sit repertoire.

Jakob Bækgaard

ECM, 2cd. TS (tp), David Virelles (p), Thomas Morgan (b), Gerald Cleaver (d). NY 2012.

DAVE STRYKER

BLUE TO THE BONE IV

Som titlen indikerer, så findes der tre forudgående BLUE TO THE BONE album. Den første kom i 1996 og nu er det over ti år siden, at den tredje kom. Guitaristen Dave Stryker har i mellemtiden lavet yderligere fem album for SteepleChase. Han er atter tilbage med et album, hvor bluesen driver ned ad væggene sammen med skarpe horn-*riffs* og et saftigt orgel. Som udgangspunkt var Stryker inspireret af B. B. Kings band, hvor blæserne fyldte meget. Han ville blande det med lyden af Jazz Messengers. Et godt udgangspunkt. Og det svigter han ikke. Strykernes veltunerede bluesinfluerede jazzguitar er i front. Fire blæsere heriblandt hans gamle makker, altsaxofonisten Steve Slagle og SteepleChase-veteranen, basunisten Vincent Gardner, er med til at sikre en håndværksmæssig høj kvalitet.

Det er ganske ukompliceret og let at gå til. Det swinger bl.a. i kraft af en velspillende McClenty Hunter ved trommerne. Stryker har skrevet fem af pladens ni numre. De fire andre numre er med til at indikere, hvor Stryker har hentet sin inspiration. Bluesen fra Robert Johnson med *Come On In My Kitchen*, soul fra Isley Brothers med *For the Love of You*, souljazz fra Adderley-brødrene med *Fun* og funk fra James Brown med *Soul Power*. Dave Stryker har lavet en veloplagt plade med rødderne solidt plantet i meget af det gode, der kom i amerikansk musik i 1950'erne og 60'erne.

Niels Overgård

Steeplechase. DS (g), Freddie Hendrix (tp), Vincent Gardner (tb), Steve Slagle (as), Gary Smulyan (bs), Jared Gold (org), McClenty Hunter (d). USA 2011.

OTIS TAYLOR

MY WORLD IS GONE

Som altid en inderlig og foruroligende udgivelse fra særegne Otis Taylor; guitarist, banjospiller, sanger, komponist, orkesterleder og ikke mindst sangskriver fra Denver, Colorado i en *down-to-earth bluesy* stil. Otis Taylor hylder princippet: "*When in doubt, keep it simple*", og han har det bedst i tonearterne C og E – og gerne i mol – hvilket er med til at fastholde den grumme stemning. Otis Taylors kraftfulde, men også skrøbelige og følsomme stemme, foredrager skræmmende historier og ubehagelige scenarier, men uden at der går ond Tom Waits i den; Taylor beskriver såmænd blot den verden, han kender og den er ikke hverken munter eller rar og rummer ingen optimisme. Hans numre bærer titler som *Lost My Horse*, *Sand Creek Massacre Mourning*, *Coming With Crosses* og *Never Been To The Reservation* og omhandler bl.a. de rædsler den indianske befolkning har måtte / må finde sig i, siden europæerne invaderede Amerika, en forestillet snak med

KKK, der myrdede hans mor, utroskab og rædslen ved at miste sin hest. Men også *Gangster And Iztaroz Chauffeur*, en rørende historie om en kvinde, som arbejder som chauffør for en gangster, som er forelsket i hende. Alle tekster er sat til tung, slæbende musik, der ikke flytter sig særlig meget, men som hviler fuldendt i sig selv. Otis Taylor backes af sit faste band, udvidet med den formidable Native American guitarist Mato Nanji, som er mand for en række fuldendte soli, der er med til at gøre denne samling sange til en udelt fornøjelse – uagtet de dystre tekster. Trompetisten Ron Miles står også for nogle intense momenter, men det er og bliver Otis Taylors plade. Det er musik, der bestemt ikke er skabt til hverken fest eller glæde, men som er utrolig fascinerende. Man kan nærmest lugte, smage og mærke Colorados golde ørkensand og føle smerten på egen krop.

Niels Christensen

Telarc. OT (g / bj, voc), Ron Miles (tp), Mato Nanji (g, voc), Todd Edmunds (b), Larry Thompson (d) m.fl. USA, 2012.

TAYLOR'S UNIVERS

WORN OUT

Den dansk-fødte halvbrit Robin Taylor har udsendt sit 12. album siden 1994 under det legendariske gruppenavn. Hugh Steinmetz, Karsten Vogel og Jakob Mygind har i en årrække udgjort blæserne i den permanent progressive jazz-rock-gruppe med det symfoniske lydideal. Taylor organiserer sin musik i ofte sammensatte forløb med rytmisk-harmoniske ostinater baseret på Klaus Thranes overvejende rock-orienterede trommer og hans egne akkordunderlag på primært orgel, men også andre keyboards samt el-bas og guitar. Solospillet på guitar er denne gang overladt til den uforlignelige gæst Jon Hemmersam, som fejer grundig op med rock-influerede *furiosa* à la John McLaughlin.

Det symfoniske prog-rock idiom kan synes noget udslidt, og det relativt enkle melodiske stof byder ikke just på alternative stilistiske satsninger. Alligevel står *Munich* som et særeksempel i sin udprægede melodisk-harmoniske substans, og *Jens in Afghanistan* er et velformet forløb fra lette marsh-trommer og synthesizer-fløjter over en lånt folketone til kaotisk trompet i fri improvisation efter Harry Becket-mønster. Stemningsmæssigt spænder musikken fra det langsomt lyriske, især mønstret af Steinmetz' trompet og Vogels sopransax, og til massivt pågående spil, hyppigst Myginds tenorsax og Hemmersams guitar. I den afsluttende *Sergeant Pepperoni* opleves dog også Myginds tenor i myndigt balladespil og Vogel på lyrisk fabulerende altsax med efterklang fra Secret Oyster-tiden, inden Hemmersam og Taylor opbygger et kaotisk klang-sus. Men er der nu ikke med coverets billede af et par udslidte sko (*worn out*) en slags indrømmelse af at de musikalske stier tager lighed med de sko, som har trådt dem? *Well!* Man bliver da fri for ubehagelige gnavesår – og farer ikke vild fra stierne. God tur så længe!

Bjarne Søltøft

Marvel of Beauty Records. Hugh Steinmetz (tp / flh), Karsten Vogel (ss / as), Jakob Mygind (ts / ss), Jon Hemmersam (g), Robin Taylor (keyb / g / b / perc), Klaus Thrane (d); Louise Nipper (voc). England 2012.

JOHN TCHICAI

STORYVILLE RECORDINGS

Det er vemodigt at John Tchicai ikke er blandt os længere. Dansk jazz' store nestor døde som bekendt 8. oktober i Sydfrankrig efter rekonvalescensen fra en hjerneblødning i juni. Tchicais betydning for udviklingen af den nyere friform-jazz i Danmark er uvurderligt stor. Han var en elsket lærer og inspirator for yngre talenter.

Pladeselskabet Storyville var allerede i samarbejde med Tchicai om genudgivelse af deres eneste to indspilningssessions, JOHN TCHICAI & STRANGE BROTHERS: DARKTOWN HIGHLIGHTS fra 1977 og JOHN TCHICAI GROUP: PUT UP THE FIGHT fra 1987, som nu er udsendt som dobbeltalbum i Anders Stefansens produktion. Ingen af disse indspilninger er blandt Tchicais betydeligste, men de tegner alligevel markante stadier i hans karriere.

I 1977 var Tchicai vendt tilbage til scenen for fuldt, efter en årrække med yoga-studier og undervisning. Han blev fjerde medlem i en ung Simon Spang-Hanssens Strange Brothers. "Inderligheden og energien i hans spil smittede af på os", fortæller gruppens trommeslager Ole Rømer (i forrige Jazz Special-udgave) til underbygning af den entusiasme, han delte med Spang-Hanssen og gruppens bassist, Peter Danstrup.

Akkurat entusiasmen slår klart igennem på pladen. Spang-Hanssens tenorsax høres mere frimodig og mindre poleret end i senere tid. Rytmen er overvejende i fast metrum. Temaerne spænder fra postbop (f.eks. Tchicais *Turning Point*) over afro-harmonik (Danstrups medrivende, cantabile *Gromyko Lik Lak*) til friere former i retning mod Ornette Coleman og Albert Ayler. En suite spillet *live* i Club Montmartre udspændes af bærende stykker som Spang-Hanssens ballade *Bright Shadows* med en glimrende altsax-solo af Tchicai, Danstrups dirrende fabuleringer på strøget bas i hans egen *Mao* og Tchicais afsluttende *Cosmopo Confused Bird* med viril tenorsolo henover et altsax-riff og Rømers skarpt skydende trommesolo. Med pladen fra 1977 var John Tchicai klart tilbage som en katalysator og generator i dansk jazz.

Ti år senere er Spang-Hanssen flyttet til Frankrig og John Tchicai søger nye udtryk, delvis påvirket af den elektrificerede rock-jazz-fusion, der da længe havde hærgnet musikscenen. Tchicai formede kvartetten med vibrafonisten og perkussionisten Bent Clausen sammen med Danstrup, nu på bas-guitar, og Rømer, nu også på perkussion. Desuden betjenes flere synthesizers og andre strømførte instrumenter, ligesom programmering og overdubbing forekommer. Tchicai selv er gået over til tenorsax som hovedinstrument, suppleret med sopransax, og han synger iblandt, med og uden tekst, i en særegen falset, der fængsler og kan give mindelser om Yoko Ono, som han faktisk havde spillet med i 1969. Men som helhed er (og var) pladen ikke vellykket. De mest effektbetonede stykker virker nærmest hæmmende på udfoldelsen, som mere tænkte end levede idéer. Imidlertid er disse stykker overvejende placeret som pladens første halvdel (uanset indspilningsrækkefølgen), hvorefter der kommer mere fokus på det improviserede og rytmisk levende. Med spor syv, Tchicais *Two for Bendetto*, får musikken ben at danse på i et fem-fjerdedels-tema kulminerende med en medrivende tenorsax-solo. Også hans vitaliserende calypso-stykker med adresse til Sonny Rollins, *Calypso Boswell* og *The*

Secret, befordrer den umiddelbarhed, der kan komme god jazz af. Hans ballade *Mai-Mai* udmærker sig med monumentalt tenorspil og indlevet dialog med Clausens vibrafon. Den afsluttende *Yoke Them Johnny* er Tchicais *hommage* til den sydafrikanske bassist Johnny Dyani, som døde året før, bare 40 år gammel. Med dyster basklarinet svæver Tchikai henover trommens sørgemarch, inden han giver los for sit vokale smertensskrig i vreden og sorgen over sin mistede ven. At Tchikai trænger igennem på kunstens side og ikke kammer over i det manierede, bevidner hans format som en stor musiker. Stykket alene modvejer langt pladens som helhed middelmådige niveau.

Bjarne Søltøft

Storyville 2CD. John Tchikai (as / ss / bamboo-fl / ts / b-cl, voc, synth, progr), Simon Spang-Hanssen (ts), Bent Clausen (vib, perc / acoustic g / synth), Peter Danstrup (b / b-g / synth), Ole Rømer (d / perc / el-g). Kbh. 1977 & 1987. **Genudgivelse**

TONIGHT AT NOON

PEOPLE, STORIES & DREAMS

Gennem de sidste 20 år har jazzplademarkedet ændret sig markant. Fra tidligere at være domineret af amerikanske selskaber og amerikansk musik, oplever man nu i Europa en ny situation, hvor lokal musik efterhånden udgør en væsentlig del af udbuddet, ved siden af diverse genudgivelser og enkelte få amerikanske nyudgivelser. På en måde ligner det næsten situationen på bogmarkedet. Mange udgivelser, der udkommer på lokale markeder, kan til gengæld have svært ved at trænge igennem internationalt, en kombination af manglende distribution, kendskab til kunstnerne eller måske, fordi musikken netop er for lokal, enten på grund af forbilleder eller national kultur. De fleste jazzmiljøer har pianister, som er inspireret af Keith Jarrett, saxofonister af Coltrane, trompetister af Miles Davis, osv.

Her er en finsk gruppe, navngivet efter en Charles Mingus-lp. Musik, som formentlig udfylder et hul på det lokale marked, men som ikke rigtig fænger i en dansk sammenhæng. Her er lidt orgelgruppe-lyd, lidt *happy jazz feeling*, lidt mingusstemning af den episke art, lidt corny *old time*, Booker Little-agtige stemninger, lidt *free jazz*. Men det bider sig ikke rigtig fast. Temaerne, historierne er ikke af den holdbare slags, og på trods af alt dygtigheden, så sidder man tilbage med en følelse af, at man ikke rigtig kommer derud, hvor det er blodig alvor, der, hvor historierne er. Som f.eks. hos Mingus – eller Erling Kroner.

Ole Matthiessen

Prophone. Jukka Eskola (tp / flh), Mikko Innanen (as / bs), Jussi Kanaste (ts), Mikko Helevä (org), André Sumelius (d). Helsinki 2012.

[[[saxrose]]]

NIELS VINCENTZ

GRAVITY

Det er koncentreret jazz, vi møder på denne plade. Der ikke er noget overflødigt og uvedkommende. Koncentreret i et intenst fokus på det der foregår. Niels Vincentz blev

løftet ud af hemmelighedernes kammer sidste år, da Steeplechase udsendte de 13 år gamle indspilninger med Vincentz og de amerikanske veteraner, trommeslageren Billy Hart og bassisten Cameron Brown. Trioen genoptog samarbejdet og drog på en turné, der blev afsluttet med indspilningen af det aktuelle album. Det er trioformatet med saxofonen i centrum, det handler om. Det trioformat som Sonny Rollins og Ornette Coleman begge var med til skabe referencer indenfor. Referencer der også har haft en betydning for Vincentz.

De to jazz-standards, *Nancy With The Laughing Face* og *It Could Happen To You* af Jimmy van Heusen, får en mesterlig behandling. Vincentz bevæger sig med en moden og velovervejet ro ind i de gamle standards. *It Could Happen To You* får et udtryk, hvor der er skåret helt til benet. Vincentz har skrevet fem af pladens kompositioner. *Take That Hill* er en rytmisk og skarpt swingende sag, hvor Vincentz excellerer på sopran. Trioen folder sit store potentiale ud i dette nummer. Et nummer som *Habibi* rammer noget af det samme. Vincentz har ladet sig inspirere af det arabiske. Han får igen et sejt gyngende rytmisk grundlag fra Hart og Brown. Den chance griber Vincentz og kaster sig ind i en heftig saxofonudladning. På *Habibi* åbner Hart ligeledes for godteposen og kommer så meget omkring på trommesættet, at man bliver helt rundtosset.

Hart er 72 år og Brown er 68 år, så det er ikke de unge drenge Niels Vincentz er sammen med. Det indikerer nummeret *Lullabye For George, Don And Dannie*, der er skrevet af Cameron Brown. Han spillede med George Adams, Don Pullen og Dannie Richmond i en kvartet i 1980'erne. De er nu alle tre døde. Brown hylder dem med en smuk ballade, hvor der er blevet masser af plads til Browns fyldige bas.

Vincentz' trio-samarbejde med de to amerikanere har høstet berettiget ros. Det forrige album fik både international opmærksomhed og anerkendelse. Det bliver næppe anderledes med dette album. Det er blevet til en værdig opfølger til det første album.

Niels Overgård

Steeplechase. NV (ts / ss), Cameron Brown (b), Billy Hart (d). København 2012.

EBERHARD WEBER

RÉSUMÉ

Et tiltrængt livstegn fra en af ECM-katalogets mest markante og stilskabende kunstnere er nu endelig blevet givet os med Eberhard Webers seneste udgivelse, der, som titlen antyder, gør status over et langt liv, og genopliver ikke tidligere udgivet materiale fra den nu 73-årige musiker, som med sin selvbyggede elektriske kontrabas tilførte Eichers klangunivers en helt unik lyd.

Det skete bl.a. med debut-albummet *THE COLOURS OF CHLOË* tilbage i 1973 og senere på udgivelser med bl.a. saxofonisten Charlie Mariano i gruppen *COLOURS* 1975-80.

Sidst vi så hørte fra Eberhard Weber i nyere tid var i 2007 med live-albummet, *STAGES OF A LONG JOURNEY*, der med en ildevarslende titel blev begyndelsen til en lang pause fra studiet og scenen, da han samme år blev ramt af et slagtilfælde og måtte trække sig tilbage fra alle aktiviteter.

Her er han så endelig tilbage, men desværre kun delvist, eftersom nærværende udgivelse består af ældre optagelser fra en hektisk tid, hvor Weber turnerede intensivt med Jan Garbarek Group i perioden 1990-2007.

Optagelserne består af uakkompagnerede soli der, som Weber selv beskriver det i de detaljerede noter, "udgjorde en overgang mellem de enkelte led i koncerterne", men som her skal opleves som selvstændige kammermusikalske stykker, der viser et bredt spektrum af Webers eminent innovative håndværk på instrumentet.

Her er de oprindelige optagelser blevet *remastered*, og på fem af albummets 12 numre tilføjet bidrag fra henholdsvis Jan Garbarek og Webers mangeårige sparringspartner, trommeslageren Michael Di Pasqua, som også figurerer som medproducent.

Resultatet er blevet et fængende retrospektivt møde mellem fortid og nutid, der bekræfter og overrasker på samme tid. En ur-grundtone fra ECM-katalogets dyb har her vundet fornyet rum og genklang, og udgør samtidig et flot og veldokumenteret vidnesbyrd om en vigtig periode i Webers lange og frugtbare karriere.

Brian Petro

ECM. EW (b / key), Jan Garbarek G (ss / ts / fl), Michael Di Pasqua (d, perc). Frankrig 2012.

KENNY WHEELER / NORMA WINSTONE / LONDON VOCAL PROJECT

MIRRORS

Der er noget uendeligt forfriskende ved en kunstner, som bryder alle forventninger og skaber et værk, der på én gang bærer hans distinkte signatur og samtidig peger i en helt ny retning. Et sådant værk er trompetisten og komponisten Kenny Wheelers album **MIRRORS**.

Når man ser på coveret, kunne man ellers godt blive fristet til at udtale sig om indholdet med det samme. Det æstetisk formfuldendte, slørede motiv, med en bil i bevægelse med fokus på bakspejlet, er typisk for ECM og så vil nogle allerede sukke eller juble. Klæg melankoli eller dyb kunst. Fordommene trives og vandene er delt på forhånd – især når man nu ved, at Wheeler tidligere har indspillet for ECM og før har dyrket den æterisk melankolske stil med en anden musiker på albummet, sangerinden Norma Winstone, som han spillede sammen med i gruppen Azimuth. Og hvad med indholdet? Poesi sat i (kor)musik. Så bliver det vel ikke mere højtravende?

Men nej. Spejlet bedrager. Musikken er et troldspejl, hvor alt forandrer sig og tingene er ikke, som de synes at være. Hvem skulle tro, at titler som *The Deathly Child* og *Black March* kunne dække over den skønneste, mest blidt swingende moderne kormusik, hvor horn og stemmer går op i en højere enhed. Betyder det så, at musikken er overfladisk? Ingenlunde. Musik og ord spiller fornemt sammen og fremmer nysgerrighed og finurlighed. Netop finurlighed er et nøgleord, hvor digte af Lewis Carroll og Stevie Smith giver en mere skæv vinkel på det poetiske stof, der kan forekomme tungt og ufremkommeligt for nogle. Men her dyrkes den overraskende vinkel, f.eks. i *The Hat*, hvor hatten bliver et symbol på personlighedens muligheder og begrænsninger og de forventninger, som man kan få trukket ned over hovedet.

Selvom Norma Winstone træder frem i rampelyset i tonesætningen af W.B. Yeats' digt *The Lover Mourns*, så er MIRRORS først og fremmest et eksempel på moderne og melodisk kormusik med litterære ambitioner. Musikken og arrangementerne er i top – ligesom akkompagnementet, der blandt andet tæller pianisten Nick Iles, den tidligere Loose Tubes-saxofonist Mark Lockheart og trommetalentet James Maddren. Sammen skaber de en enhed, der er større end de enkelte dele. Her ikke tale om sørgelige, indadvendte recitationer til et bedrøveligt klaver, men poetisk polyfone eksplosioner i lyd, hvor (sang)glæden er det bærende element. Et skævt musikalsk smil fra en efterhånden aldrende jazzgigant. Eller som det siges i *Black March*: "I am a breath of fresh air. A change for you".

Jakob Bækgaard

Edition Records. KW (flh), Norma Winstone (voc), London Vocal Project, Nikki Iles (p), Mark Lockheart (s), Steve Watts (p), James Maddren (d). England 2012.

CARL WINTHER

TETRAGONZ

Det er en spændende, om end ikke helt vellykket udgivelse, som man vel i første række må kreditere Carl Winther, der tegner sig for de syv af cd'ens ni kompositioner. Men det er på den anden side også hans indsatser som pianist, der er de mest problematiske. I de rytmisk bevægelige numre udstråler musikken en kolossal energi, som det er let at lade sig rive sig med af. Hvilket ikke mindst er Anders Mogensens fortjeneste. Men går man tættere ind på, hvad og hvordan Winther spiller, så må man konstatere, at han har gjort sig til offer for det, man kunne kalde McCoy Tyner-syndromet. Et rablende, pauseløst spil, hvor gentagelserne hober sig op.

Et skoleeksempel er Winthers lange solo i *Like Judas*. Prøv at tælle efter, hvor mange gange han indleder en frase med den samme opgang. Heller ikke Bergonzi er hele vejen helt på toppen, men virker ind imellem mere forstumlet, end godt er.

Det er i de moderate og langsomme tempi, musikken gør sit stærkeste indtryk. Som i *Neverland*, der har en skøn melodilinje og udvikler sig fra fast til fri rytmik, og i den lige så smukke efterfølgende *Dawn*, hvor udviklingen går den modsatte vej. Og jeg har ligeledes lyst til et fremhæve et par numre som Winthers *Tritone* og Bergonzis *Demolian Mode*, der begge bevæger sig over i det eksperimenterende.

Boris Rabinowitsch

Stunt. CW (p), Jerry Bergonzi (ts), Johnny Åman (b), Anders Mogensen (d). USA 2012.